

Torun Wysoko 12
Księgarnia Miejska in
Kopernika

ADMINISTRACJA

Przedmiejska 20
Telefon № 11-00

Press Kujawski

Redaktor w sprawach piśmiennych przyjmuje w Redakcji przy ulicy Brzeskiej № 29 od godziny 14-ej do godziny 15-ej codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt
Redakcja rekwizytów niezastawionych nie zwraca i zastrzega sobie prawo zmian.

Kalendarz - Informator
ROZNIK XVIII

„KUJAWIANIN” na rok 1938

obejmuje powiaty: włocławski, nieszawski, lipnowski, płocki, gostyński oraz m. st. Warszawę. Do nabycia we wszystkich księgarniach we Włocławku. Skład główny w firmie „BRACIA PIOTROWSCY” Włocławek — telefon 11-00.

Siewcy teroru

Poznań, 7. 3.

T. zw. „Stronnictwo Narodowe” reklamuje się ustawicznie jako czynnik, dążący do zaprowadzenia ładu i praworządności w kraju. Pod łażą protekstem i przy każdej okazji podkreśla, że pragnie zniszczyć ośrodki anarchii, reprezentowane przez komunistów, masonerię, żydostwo. W swej gorliwości odmawia nawet nietylko innym ugrupowaniom politycznym, ale i organom państwowym prawa do konkurowania choćby z nim w tych aspiracjach. Poprostu: endecja — wedle swej hulaśliwej autoreklamy — to jedyna oaza solidności obywatelskiej.

Tupet, z jakim głosi się te hasła, jest wprost proporcjonalny do ich ołudności. Nie trzeba sięgać do pierwszych lat Niepodległości — okresu bezprzykładnych walk z Naczelnikiem Piłsudskim, zakończonych zamordowaniem śp. Prezydenta Narutowicza — aby wykazać całe zakłamanie tego obozu. Wystarczy przypomnieć „myślenicką akcję” Doboszyńskiego prowokatorską postawę w zajęciach wileńskich i „spontaniczne” rozbiłanie zebrań wszelkich innych ugrupowań. Przede wszystkim zaś na uwagę zasługuje tutaj warcholizowanie życia akademickiego, czego tak jaskrawym przykładem mieliśmy na ostatnim walnym zebraniu „Bratniej Pomocy” Studentów Uniwersytetu Poznańskiego, odbytym w ub. sobotę.

Nie mamy zamiaru przeceniać ani tej instytucji samopomocowej ani znaczenia endeckich popisów na jej terenie. Pomijamy też tak znamienne drobności, jak to, że warcholizowanie uprawia tutaj młodzież inteligentna, a więc — przypuszczać wypada — najwartościowsza pod względem umysłowym i moralnym grupa „Stronnictwa Narodowego”. Chcemy tylko unaocznić symptomatyczną, typową metodę walki z przeciwnikami. Bo — przypominamy — fakty, które wskazujemy, są jaskrawe, ale wcale nie odosobnione.

Otóż zebranie to odbywało się w atmosferze niesłychanego teroru. Wybrany głosami endeckimi przewodniczący całkowicie ignorował regulamin obrad, przy czym dopiero interwencje u obecnego tam kuratora „Bratniej Pomocy” odnosiły skutek. Bez należytej albo i żadnej reakcji po zwalano znieważać mówców mniejszości, dopuszczanych z trudem do głosu, co zresztą nie miało żadnego znaczenia wobec ciągłej wrzawy zmołizowanych stronników endecji. A kiedy wobec padających z trybuny obelg i ulicznych wyzwisk część młodzieży chciała demonstracyjnie opuścić salę, przygotowane bojówki nie pozwoliły nikomu wyjść. Spieszącego z interwencją kolegę skatowano nieomal do utraty przytomności. Dopiero oświadczenie wzburzonego kuratora, który zagroził wezwaniem policji, uspokoiło napastników. Zaznaczyć trzeba, iż powszechnie mówiono, że na salę wpuszczano nieuprawnionych, o ile byli zwolennikami endecji.

Tak zachowywała się na zebraniu akademickim młodzież endecka, posiadająca — mniejsza z tym, w jaki

sposób ściągnięta — większość. Gdzie tu poczucie jakiegokolwiek praworządności? Jakżeż wygląda konfrontacja hasła z postępowaniem? A nie od rzeczy będzie dodać, że większość ta zupełnie spokojnie mogła wszak przeforsować swoje żądania. Widać tedy, że endecja stosuje terror niezależnie od potrzeby — poprostu

z zasady. W świetle takich faktów patetyczne deklamacje endecji o poszanowaniu prawa zakrawają wręcz na kpinę. Posmaku oszustwa nabierają różne wieści i masówki, urządzone przeciwko komunizmowi, w której interesie leży wytwarzanie atmosfery gwałtów w Polsce.

Pewna część społeczeństwa nie orientuje się dostatecznie w istotnym charakterze działalności t. zw. „Stronnictwa Narodowego”. Rzeczą odpowiedzialnych za ład w Rzeczypospolitej czynników być musi tedy uświadomienie ogółu co do tego w sposób, nie pozostawiający żadnych wątpliwości. (eb)

Minister Beck w Rzymie

Rzym, 7. 3. (PAT).

Wczoraj o godz. 19,30 przybył do Rzymu minister spraw zagranicznych Beck z małżonką. Wraz z ministrem przyjechali: dyrektor gabinetu ministra p. M. Lubieński, wicedyrektor departamentu politycznego MSZ, p. J. Potocki, oraz sekretarze osobiści Siedlecki i Starzeński. Od Wenecji towarzyszył min. Beckowi ambasador R. P. przy Kwirynale dr. A. Wysocki.

Na przyjęciu min. Becka i osób towarzyszących mu dworzec rzymski udekorowano sztandarami polskimi i włoskimi. Przejście od pociągu do dworcowej sali recepcyjnej wyłożono dywanami, ściany dworca ozdobiło orłami polskimi i krzyżami sabaudzkimi. Drzwi wejściowe oraz salę recepcyjną upiększono wiankami kwiatów o barwach narodowych polskich i włoskich.

Ministra Becka i osoby mu towarzyszące przybyli powitać ze strony włoskiej min. spraw zagr. hr. Ciano, min. stanu sekretarz generalny partii faszystowskiej Starace, wiceamin. spraw zagr. Bastianini z małżonką, podsekret. stanu w prezydium rady ministrów Medici del Vascello, gubernator Rzymu ks. Colonna, dowódca korpusu rzymskiego gen. Siciliani, szef sztabu milicji gen. Russo, prefekt prowincji Presti, sekretarz federalny partii Serena, przedstawiciel min. Rocco, szef protokołu min. Cortini.

Ze strony polskiej obecni byli, ambasadorowa Wysocka, urzędnicy ambasady R. P. przy Kwirynale, charge d'affaires przy Watykanie Jankowski z małżonką, konsul generalny Mazurkiewicz z małżonką, ks. biskup Dybowski, pałacy polscy, licznie reprezentowana kolonia świecka i duchowna oraz polscy dziennikarze

Zjawili się również przedstawiciele prasy włoskiej i międzynarodowej.

W chwili nadejścia pociągu oświetlonego potężnymi reflektorami, orkiestra kompanii honorowej odegrała hymn — „Jeszcze Polska nie zginęła”.

Min. Beck po przywitaniu się z oczekującymi go dostojnikami, przeszedł wraz z osobami towarzyszącymi przez salę recepcyjną przed dworzec, gdzie powitany został fanfarami oddziałów garnizonu rzymskiego, które zaprezentowały broń. Cały plac dworcowy był rześcicie iluminowany i dekorowany sztandarami polskimi i włoskimi. Chorągwie powiewały również na ulicach wiodących przez miasto. Leczne tłumy publiczności, stojące za szpalarami karabinierów i policji w mundurach galowych, wznosiły okrzyki na cześć Polski, min. Becka i Mussoliniego.

Serdeczne przyjęcie

Rzym, 7. 3. (od specj. kor. ATE).

Na czas pobytu w Rzymie ministra spraw zagr. Becka rząd włoski oddał do jego dyspozycji wspaniały pałac, położony za miastem w pobliżu forum Mussoliniego, nazywający się „Villa Madama”. Minister Beck i pani Beckowa zamieszkali w tym pałacu.

„Villa Madama” zbudowana została dla kardynała Juliusza dei Medici, późniejszego Papieża Klemensa VII. Pierwszy rzut planu tego pałacu skomponował Rafael, projekty zaś zrealizował jego uczeń Giulio Romano. Położona na wzgórzu, otoczona pięknym parkiem, „Villa Madama” jest budowlą dwu piętrową. Najslawniejszą jej częścią jest wielka kryta loggia, nad którą wznosi się kupa. Loggia ta uchodzi za jeden z najwspanialszych zabytków tego rodzaju. Parter zajmują salony recepcyjne, podczas gdy na piętrze znajdują się apartamenty mieszkalne, wszystkie urządzone meblami, pochodzącymi przeważnie z epoki, kiedy „Villa Madama” była zamieszkiwana.

Nazwę „Villa Madama” pałac ten otrzymał za czasów, kiedy „pani” („madama”) Małgorzata austriacka, córka Karola V zakupiła go w chwili zawarcia małżeństwa z ks. Parmy, Oktawianem Farnese. Stąd też pałac ten posiada drugą nazwę „Farnesina”, mniej jednak używaną, w Rzymie bowiem jest kilka zabytków, związanych z nazwiskiem rodziny Farnese.

Entuzjastyczne przyjęcie zgotowane wczoraj wieczorem polskiemu ministrowi spraw zagranicznych przez władze i ludność stolicy Włoch, było wyrazem, jakie znaczenie do tej wizyty przywiązują tutaj, a zarazem manifestacją serdecznych uczuć, które naród włoski żywi dla Polski. Ceremoniał przyjęcia, program pobytu polskiego ministra spraw zagr. w Rzymie, wykraczający daleko poza ramy protokołu, stosowanego w wypadkach wizyt ministrów spraw zagranicznych, jest dalszym podkreśleniem szczególnej wagi oraz specjalnego charakteru wi-

zyty oficjalnej polskiego męża stanu.

Punktem kulminacyjnym dzisiejszego dnia pobytu min. J. Becka w Rzymie będzie audiencja, na której o godz. 18 przyjmie ministra spraw zagranicznych Polski — Mussolini. Wieczorem Mussolini wydaje w Pałacu Venezia galowy obiad. Liczba 240 osób, zaproszonych na ten bankiet, daje nam pojęcie o ramach, w jakich odbywają się przyjęcia wydane z okazji wizyty ministra polskiego. Po obiedzie odbędzie się raut, na który zaproszono tysiąc osób.

Dziś w godzinach rannych min. Beck złożył swój podpis w księdze audiencjonalnej w pałacu królewskim, poczem złożył dwa wieńce w Panteonie, jeden na Grobie Nieznanego Żołnierza oraz drugi na grobie poległych faszystów i przy pomniku Marszałka Piłsudskiego. Po tych ceremoniach min. Beck złożył pierwszą wizytę o godz. 11 włoskiemu ministrowi spraw zagr. hr. Ciano w pałacu Chigi. Po tej pierwszej wizycie oficjalnej rozpoczną się pierwsze rozmowy polityczne.

„Polska strażnikiem cywilizacji europejskiej

Głosy prasy włoskiej o wizycie

Rzym, 7. 3. (PAT)

Prasa w dalszym ciągu zamieszcza artykuły powitalne, poświęcone wizycie min. Becka.

„Voce d'Italia” stwierdza, że pobyt min. Becka w Rzymie będzie nową manifestacją przyjaźni, łączącej Polskę z Włochami. Polityczne zbliżenie Polski i Włoch opiera się przede wszystkim na realistycznym charakterze polskiej polityki zagranicznej. Niedawno oświadczenia min. Becka na temat Ligi Narodów zapoczątkowały nowy proces wyjaśniania stosunków poszczególnych państw do organizacji genewskiej. W rezultacie automatyzm zobowiązań ligowych został zawieszony i tendencje zmierzające do uczynienia z Ligi Narodów bloku ideologicznego zostały zahamowane. Polska, jak i Włochy przeciwnie są blokiem ideologicznym. Ponadto Polska bez przystępowania do paktu antykomunistycznego zajmuje jednak stanowisko antykomunistyczne, zwalczając komunizm w ramach swojego państwa.

Dziennik czyni porównania bitwy pod Warszawą w r. 1920 z odsieczą wiedeńską króla Sobieskiego w r. 1683, podkreślając, że rozgromienie armii bolszewickiej przez Marszałka Piłsudskiego uratowało Europę

przed bolszewizmem. Przytoczywszy opinię lorda d'Abernona o decydującym dla dziejów świata znaczeniu bitwy warszawskiej, „Voce d'Italia” pisze: Dzisiejsza Polska zajmuje na wschodniej rubieży Europy stanowisko strażnika cywilizacji europejskiej. Dzięki swej potężnej armii i wielkiej rozroczności 35 milionów mieszkańców i terytorium rozleglejszego, niż Włochy, staje się coraz donioślejszym czynnikiem równowagi w systemie wielkich mocarstw europejskich. Między Włochami a Polską istnieje w dziedzinie spraw politycznych przede wszystkim problemy natury ogólnej.

Wydanie niedzielne półoficjalnego „Giornale d'Italia” zamieszcza artykuł, stwierdzający, że z podobnego ujęcia przez Włochy i Polskę zasad polityki europejskiej, wynika naturalna solidarność pomiędzy obu państwami. Zarówno Włochy jak i Polska przeciwne są tworzeniu bloków ideologicznych. Polska stoi na straży kultury europejskiej, na wschodniej granicy Europy i staje się coraz bardziej czynnikiem równowagi w systemie mocarstw europejskich. Zarówno Włochy jak i Polska wykazują przy tym liczne punkty styczności. Pomimo, że oba państwa nie posiadają wspólnej granicy, da się niejedno jeszcze doka-

Kongres Polaków w Niemczech

Wspaniała manifestacja jedności i miłości braterskiej

Berlin, 7. 3. (PAT)

Wczorajszy pierwszy Kongres Polaków w Niemczech był podniosłą manifestacją zwartości ludu polskiego. Olbrzymia sala berlińskiego Theater des Volkes wypełniła się po brzegi przybyłymi na kongres delegatami ze wszystkich okolic Niemiec. Z powodu braku miejsca w sali, mogącej pomieścić tylko 5.000 osób, około 2.000 delegatów nie mogło już wziąć udziału w obradach. Zwracali uwagę stroje ludowe poszczególnych dzielnic, a więc Śląska Opolskiego, Warmii, Mazurów, Ziemi Malborskiej, Babimojskiej, Międzyrzeckiej itd. Na święto tutejszych Polaków zjechali przedstawiciele ludności polskiej z innych krajów europejskich, mianowicie z Czechosłowacji, Rumunii, Austrii, Gdańska, jak również ze Stanów Zjednoczonych oraz liczni goście z Polski, celem złożenia wyrazów gorącej sympatii i uznania dla półtoramilionowej rzeszy Polaków w Niemczech. Obecni byli również reprezentanci mniejszości narodowej duńskiej red. Christiansen i mniejszości narodowej litewskiej w Rzeszy Maczulajtis. Wśród szeregu gości z Polski obecny był w imieniu Światowego Związku Polaków z Zagranicy wiceprezes Michał Pankiewicz i ks. kanonik Zborowski w imieniu Prymasa Polski ks. kard. Hlonda. Zjednoczenie Zawodowe Polskie, którego kolebką była Westfalia, reprezentował prezes Leśniewski.

Piękna dekoracja sali symbolizowała polskość dzisiejszej uroczystości: Na pasowej kotarze wielki srebrzysty znak rodła, obramowany godłami organizacji polskich w Niemczech na tarczach amarantowych. Jako symbol przywiązania ludu polskiego do wiary katolickiej widniała kapliczka z Matką Boską. Po lewej i prawej stronie stało szeregiem kilkadziesiąt sztandarów ludu polskiego z Niemiec.

Otwarcia kongresu dokonał ks. patron dr. Bolesław Domański staropolskim pozdrowieniem „Niech będzie pochwalony”, na co odpowiedziała chóralnie cała sala. Nastąpiło odśpiewanie hymnu Polaków w Niemczech „pieśń rodła”, po czym na scenę wystąpił chór młodzieży męskiej, recytując podniosłe „zwołanie kongresowe”. Pod hasłem „spotkali się bracia” odzywali się kolejno przedstawiciele Polaków z różnych ziem Rzeszy, sławiąc braterską łączność z rodakami.

Następnie prezes Związku Polaków w Niemczech, ks. patron Domański złożył część sztandarom ludu polskiego oraz powitał wszystkich delegatów i gości kongresowych. W dłuższej mowie programowej ks. Domański scharakteryzował hasło „Polskość istotą duszy Polaka”. Ożywia nas duch polskości — mówił ks. patron. — Jemu to, moi rodacy, zawdzięczamy ten dzisiejszy wysiłek. Jedną, wielką, potężną, olbrzymią miłość mamy w sercach naszych. I tej to miłości ten dziw kongresu dzisiejszego zawdzięczamy. Ale chociaż tak sobie tę naszą narodowość i wiarę cenimy i właśnie dlatego, że ją sobie tak cenimy, oddajemy Bogu, co jest Bożego, a państwu, co do państwa należy. Podkreśliwszy następnie trwałość uczuć narodowych i braterską jedność tutejszych Polaków, ks. patron zaznaczył: Między nami nie ma miejsca dla partyjnictwa, klas, stanów. Każdy z nas Polaków każdemu z Polaków jest bratem. Wszyscy Polacy w Niemczech, obywatele Rzeszy, czy są członkami Związku Polaków, czy nie, mają prawo bronić się przez Związek Polaków. On to zastępuje każdego członka mniejszości polskiej. Każdy Polak, chociaż nie jest wpisany do Związku Polaków, należy do duszy Związku Polaków, jest Po-

Zgon zabójcy Petlury

W Kapstadzie zmarł Swarcbord, zabójca Petlury.

Szwarcbord urodzony w Izmaile w Besarabii. Po rewolucji 1905 opuścił Rosję. Jako ochotnik armii francuskiej w czasie wielkiej wojny został ciężko ranny. Po rewolucji rosyjskiej wrócił do Rosji, jako tłumacz francuskiej misji wojskowej.

W 1919 roku wrócił do Francji i ponownie osiedlił się w Paryżu. Uważał Petlurę za winowajcę pogromów na Ukrainie. W ciągu 6 miesięcy śledził Petlurę i zabił go 25 maja 1926 r.

Sąd przysięgłych w Paryżu uniewinnił Szwarcborda od winy i kary. Wyrok ten był swego czasu sensacją i wywołał wielkie wrażenie w całym świecie.

lukiem. To też z radością wielką tu, na tym kongresie, obchodzimy 15-lecie Związku Polaków w Niemczech. I wiemy, że duchem Polacy całego świata z nami się łączą i radują. Kongres ten, to najważniejsze wydarzenie tego 15-lecia.

Następnie ks. kanonik Zborowski, jako delegat Prymasa Polski ks. Kardynała Hlonda, odczytał orędzie ks. Prymasa pod wezwaniem „W górę serca”. Stwierdzając, że poświęca uczestnikom kongresu najtroskliwsze myśli i uczucia, ks. Prymas przesłał swoje, z głębi serca błogosławieństwo, życząc, by wspólny, bratni wysiłek organizacyjny, poparty wspólną bratnią modlitwą, został z łaski Niebios uwieczony promienną pomyślnością.

Z kolei wiceprezes światowego Związku

Polaków Pankiewicz scharakteryzował rolę Polaków, zamieszkałych poza granicami Macierzy, i wielkie czyny, dokonane zagranicą przez Polaków typu Kościuszki, Dąbrowskiego i innych. Zwracając się bezpośrednio do Polaków w Niemczech, mówca oświadczył: Na sprawy wasze, rodacy moi, naród polski patrzy ze szczególną czułością i troską. Smuci się naród polski z wami, gdy gniotą was ciężary, a radujemy się, gdy widzimy, z jakim hartem i wiarą przeogromną potraficie walczyć. Kongres dzisiejszy jest nie tylko dla was, ale dla całego Narodu polskiego wielkim dnem, stwierdził w końcu, że półtora miliona braci z narodu polskiego potrafi trwać i walczyć nieustannie. Za to ludowi polskiemu spod znaku rodła cześć. Naród polski wierzy, że — jak

Echa wizyty regenta Węgier

Premier Daranyi o przyjaźni z Polską

Budapeszt, 7. 3. (ATE).

W czasie mowy wygłoszonej w Gyoeer, premier węgierski Daranyi oświadczył, w odniesieniu do Polski, co następuje:

„Wizyta regenta Horthy'ego w Polsce pogłębiła jeszcze więcej, o ile to możliwe, istniejącą od wieków przyjaźń pomiędzy obu państwami. Świadczyło o tym serdeczne i imponujące przyjęcie, z jakim spotkał

się regent ze strony nie tylko najwyższych czynników i władz, ale również całej ludności Polski. Polska okazywała zarówno w przeszłości, jak i obecnie wielkie zainteresowanie dla uregulowania problemu w basenie naddunajskim. I ta okoliczność również przyczyniła się do większego zbliżenia się obydwu narodów”.

Największy okręt polskiej floty wojennej

O.R.P. „Gryf” przybył wczoraj do portu w Gdyni

Gdynia, 7. 3. (PAT).

Wczoraj przed południem przybył do portu macierzystego w Gdyni stawiacz min ORP „Gryf” pod dowództwem komandora ppor. Dzienisiewicza, zbudowany w stoczni Normandii w Le Havre. O godz. 8 rano ukazała się na horyzoncie sylwetka okrętu. Jednocześnie kontrtorpedowiec ORP „Bysławica” stanął na redzie a cała flota wojenna podniosła bandery, by godnie spotkać ORP „Gryf”, który zbliżając się oddał 13 strzałów, jako salut admirałski. Po przybyciu do moła portu wojennego komendant ORP „Gryf” złożył raport dowódcy floty wojennej kontradmirałowi Unrugowi.

Stawiacz min ORP „Gryf” jest obecnie największą jednostką polskiej floty

wojennej, wyposażoną w najnowsze urządzenia nawigacyjne i bojowe. W drodze do Goeteborga panowała silna burza i niekompletna załoga okrętu pracowała bez wypoczynku. Mimo tych ciężkich warunków z pierwszej podróży komenda okrętu i załoga wywiązały się z zadania świetnie, a ORP „Gryf” wykazał dużą stateczność.

W dzień przybycia ORP „Gryf” do Goeteborga, czasopismo „Goeteborg Morgenpost” umieściło na tytułowej stronie zdjęcie z opisem ORP „Gryf”, zaznaczając, że młoda polska flota wojenna powiększyła się znowu o silną jednostkę w budowaną z uwzględnieniem ostatnich zdobyczy techniki.

Żona generała Kozickiego zamordowana

5-letnia córka i 2 służące również ofiarami bandyty

Skierdiewice, 7. 3.

W nocy z czwartku na piątek została zamordowana żona gen. Kozickiego oraz 5-letnia córka i dwie służące. Zbrodnię tę ujawnił gen. Kozicki po powrocie w dniu dzisiejszym ze szpitala. Gen. Kozicki przybył do domu, zastał mieszka-

nie zamknięte i przy pomocy słuszarza do stał się dopiero do wnętrza, gdzie stwierdził morderstwo.

Zbrodniarz po zrabowaniu niektórych rzeczy zbiegł.

Władze prowadzą dochodzenie.

Krażownik „Balears” storpedowany

Zwycięstwo floty rządowej u brzegów Hiszpanii

Barcelona, 7. 3. (PAT).

Ministerstwo obrony narodowej ogłosiło w niedzielę rano następujący komunikat:

Flota rządowa rozpoczęła dziś o godz. 2 m. 22 w nocy bitwę z krażownikami powstańczymi „Canarias” (10.000 t) i „Almirante Cervera” (7.500 t) w odległości 70 mil (130 km) od przylądka Palos.

Jedną z torped naszych kontrtorpedowców trafiła w krażownik, znajdujący się w drugiej linii nieprzyjacielskiej, a którym był albo „Canarias”, albo „Balears”. Na pokładzie jego nastąpił wielki wybuch i okręt przechylił się na bok.

Z nastaniem dnia 7 naszych bombowców skierowało się w stronę miejsc bitwy morskiej. Lotnicy zauważyli, iż krażownik powstańczy stał w płomieniach, a dokoła niego krążyło 7 okrętów. Samoloty rządowe bom-

bardowały płonący okręt. Bomby upadły w pobliżu niego.

Minister obrony narodowej wystosował do dowództwa floty telegram gratulacyjny.

Do wszystkich okrętów obcych wysłano następującą depezę radiową: Ministerstwo obrony narodowej republiki hiszpańskiej ostrzega przed zbliżaniem się do powstańczego okrętu wojennego, który płonie w odległości 70 mil od przylądka Palos ze względu na ewentualność nowych ataków, jakie, być może, podejmie przeciwko okrętom lub samolotom, które usiłować będą ratować ten okręt.

Lotnicy, którzy brali udział w bombardowaniu okrętu powstańczego, trafionego torpedą, oświadczyli, iż w pobliżu znajdował się inny okręt wojenny tego samego typu. Lotnicy trafili oba okręty, przy czym na drugim

mówi hasło wasze — wytrwacie i wygracie.

Następnie serdeczne życzenia złożyła kongresowi młoda Polka z Ameryki Regina Zatorska, imieniem młodzieży polskiej z zagranicy. Po niej zabrał głos redaktor Ernst Christiansen, jako delegat związku mniejszości narodowych w Niemczech. Składając wyrazy głębokiej sympatii Duńczyków dla Polski i Polaków, mówca oświadczył m. in. Składamy hołd Narodowi polskiemu i przynosimy życzenia tej części narodu polskiemu, która w państwie niemieckim stała się naszym dobrym towarzyszem.

Mocne przemówienie wygłosił z kolei znany polski działacz ludowy w Niemczech, gospodarz Arka Bazek z Markowic.

Po przerwie odbyła się wzruszająca uroczystość nadania „odznaki wiary i wytrwania” wszystkim walczącym od lat 15 w szeregach Związku Polaków w Niemczech.

Uczestników kongresu zawiadomiono następnie o decyzji wzniesienia kaplicy Matki Boskiej Radosnej, jako patronki ludu polskiego.

Z kolei zabrał głos kierownik naczelny Związku Polaków dr. Jan Kaczmarek, oświadczaając m. in.: Kongres nasz ma być uroczystością, którą odbyć chcemy jako nasze święto, niezależnie od zagadnień dnia codziennego. Kongres nasz dzisiejszy odbywamy przed oczami i całego narodu polskiego i całego narodu niemieckiego i całego świata. Naród niemiecki przejrzał, że lojalnym, ale dumnym Polakom w Niemczech należy oddać przysługujący im szacunek. — Naród polski widzi, że w Niemczech ma licznych zgodnych i godnych synów.

Po zakończeniu przemówienia dr. Kaczmarek obwieścił „Pięć Praw Polaków”, mówiąc: „W dzień szósty marca 1938 roku my, synowie narodu polskiego, wierni synowie z pod znaku rodła, zebrani na pierwszym wielkim kongresie Polaków w Niemczech, ogłaszamy uroczyste pięć praw Polaków:

- Prawda pierwsza: Jesteśmy Polakami.
  - Prawda druga: Wiara Ojców naszych jest wiarą naszych dzieci.
  - Prawda trzecia: Polak Polakowi bratem.
  - Prawda czwarta: Codziennie Polak narodowi służy.
  - Prawda piąta: Polska matką naszą, nie wolno mówić o matce złe.
- Kongres zakończono hasłem Polaków w Niemczech.

Niemoeller w obozie koncentracyjnym

Berlin, 7. 3. (PAT).

W berlińskich zborach Bekenntniskirche zawiadomiono wczoraj licznie zgromadzonych wiernych o stanie sprawy pastora Niemoellera. Po zakończeniu postępowania sądowego pastor Niemoeller — jak wynika z oświadczeń złożonych w zborach ewangelickich — przeniesiony został obecnie do obozu koncentracyjnego Sachserhausen.

Statek niemiecki tonie

Oslo, 7. 3. (PAT).

Donoszą z Tronsheim, że niemiecki krażownik „Koeln” wysłał sygnały S. O. S. „Koeln” natrafił na silną burzę na szerokości wyspy Halten. Z Alesundu i Roervik wysłano łódzie ratunkowe.

Zezem**Ks. Radziwiłł—aktorem**

Nasza arystokracja ma nielada kłopoty z wydrykami ks. Radziwiłła - Rudęgo. Skandal wybuchł najpierw, skoro chciał ożenić się z żydówką Suchestow. Chciano go koniecznie zrobić wariatem — ale on uciekł do Monte Carlo. A ponieważ obcięto mu dochody, wpadł na nowy pomysł zdobycia gotówki. Postanowił zagrać w filmie.

Penne angielskie przedsiębiorstwo filmowe zaproponowało ks. Michałowi i p. Suchestow nakreślenie filmu z życia księcia. Role główne grać mają książę i jego naręczona. Scenariusz już jest gotów i ks. Michał przyjął go, choć utyskiwał wprawdzie, że zawiera zbyt wiele sensacji i drastycznych momentów. Jednak honorarium aktorskie przewyżczyło skrupuły. Ks. Michał nie okazuje — co prawda — entuzjazmu dla zagrania poddyktowanej mu książęcej roli, ale ją zagra.

Za to pani Suchestow „pali się do filmu”, zwłaszcza, że pierwsze zdjęcia miały wypadć dobrze. W tym celu bawiła kilka dni w Paryżu, gdzie mieszkała w hotelu Continental. Po ponownej w Paryżu opowiadała znajomym, że jako 17-letni podłotek marzyła o karierze filmowej, ale nie śniła się jej nawet, że będzie gwiazdą filmową w 36-ym roku życia.

Film ma być dźwiękowy, nakreślony w języku angielskim i francuskim. Większość zdjęć będzie wykonana w atelier w Paryżu, a zdjęcia z Olyki i Antonina będą nakreślone z natury w Polsce. Oprócz księcia Michała, w filmie będą występować: jego pierwsza małżonka p. Bernarda i jej ojciec, wgl. dziadek, który — według twierdzenia ks. Michała — był Żydem, oraz córka ks. Michała, ordynatowa czerniejska - lubostrońska hr. Leontyna Skórzeńska oraz brat ks. Michał ks. Janusz Radziwiłł i spadkobierca ordynacji antonińskiej ks. Michał Radziwiłł z Nagłowic. W roli ks. Janusza ma wystąpić penien aktor — Hiszpan, a Rosjanki w rolach kobiet. Film ma być ukończony w tym roku, a nawet w jesieni ma już być wyświetlany w kinoteatrach.

Nietrudno wyobrazić sobie przerażenie naszych jaśniepanów, nawet dla których nymfomania na ekran najintymniejszej historii rodzinnych za pieniądze wydawać się musi conajmniej — niesmaczne. Iks.

Stypendium szwedzkie dla studenta Polaka

Jeden ze znanych kupców szwedzkich, p. Gustaw Albrecht, ufundował stypendium w wysokości 1 tysiąca koron szwedzkich rocznie, przeznaczone dla studenta polaka, pragnącego studiować zagadnienia handlowe w Szwecji. Stypendium to, umożliwiające odbycie praktyki przy wysokim stojącym kupiectwie szwedzkim, przedstawia dla młodzieży polskiej bardzo wielką wartość.

Stypendium na rok bieżący zostało już przyznane młodemu prawnikowi, studiującemu prawo morskie.

Piękny czyn znanego ze swych sympatii dla Polski p. Albrechta jest jeszcze jednym dowodem wzrastającego zainteresowania sfer gospodarczych szwedzkich Polską.

Spadek zadłużenia skarbu państwa w Banku Polskim

Warszawa, 7. 3.

W ubiegłym miesiącu skarb państwa zmniejszył swe zadłużenie w Banku Polskim o 5 milionów zł do 75 milionów zł.

Zgodnie ze statutem skarb państwa korzysta w naszej instytucji emisyjnej z bezprocentowego kredytu do wysokości 100 milionów zł. Kredyt ten był wykorzystany do sumy 90 milionów zł, a obecnie wpłacając Bankowi Polskiemu 15 milionów zł, skarb państwa zmniejszył swe zadłużenie do 75 milionów zł.

Franciszek Szymański**Podważanie podstaw finansowych ubezpieczeń społecznych****zagroza żywotnym interesom setek tysięcy ubezpieczonych**

Posel Franciszek Szymański wygłosił w Sejmie przemówienie, w którym uzasadnił, dlaczego świat pracy nie chce utrzymania obniżki składek na ubezpieczenia emerytalne.

Stan finansowy instytucji ubezpieczeń społecznych budzi wielki niepokój w społeczeństwie, szczególnie wśród świata pracy, który najbardziej zainteresowany istnieniem i rozwojem instytucji ubezpieczeń społecznych, a które świat pracy uważa za swoją zdobycz socjalną i swoją własność. Ubezpieczenia społeczne są właściwie korekturą niesprawiedliwego podziału dochodu społecznego w Polsce, obejmują one wielką ilość obywateli, związanych z tymi instytucjami,

do których nabyli prawa przez opłacanie składek, a i zakłady ubezpieczeń społecznych mają już wielkie obowiązki wobec ubezpieczonych.

Zadaniem i obowiązkiem państwa również jest dbać o to, aby zakłady ubezpieczeń społecznych mogły wywiązywać się należycie ze swoich zadań i obowiązków. Rząd ani parlament nie może narzucać zakładowi ubezpieczeń społecznych prowadzenia takiej polityki finansowej, która utrudniałaby zakładowi wywiązywanie się w przyszłości z jego zadań i zobowiązań wobec ubezpieczonych.

Niestety, ubezpieczeni pracownicy jako najbardziej zainteresowani w sprawach ich

ubezpieczeń są pozbawieni zupełnego prawa głosu. Dziś niewiadomo kto ponosi odpowiedzialność za gospodarkę w instytucjach ubezpieczeń społecznych, bo i administracja i kontrola nad nimi spoczywa w rękach rządu. Pilną jest rzeczą wprowadzenie samorządu w ubezpieczeniach społecznych.

Powiedziałem już na początku, że stan finansowy instytucji ubezpieczeń społecznych budzi poważne obawy na przyszłość, a polityka finansowa rządu w stosunku do ubezpieczeń społecznych stale pogarsza ten stan.

Oddłużenie rolnictwa, oddłużenie samorządów, konwersja papierów państwowych, przez nabywanie których zakłady ubezpieczeń lokują swoje rezerwy, obniżka komornego w domach, będących własnością zakładów ubezpieczeń społecznych, oraz ulgi w spłacie zaległości zakładowi przyniosły straty w majątku, oraz wydatną obniżkę w dochodach z lokat funduszów długoterminowych zakładów. Wprowadzona przed dwoma laty obniżka składek ubezpieczeniowych spowodowała straty dla trzech funduszów ubezpieczeniowych: Ubezpieczenia Emerytalnego pracowników umysłowych, Funduszu Emerytalnego robotników i ubezpieczenia od wypadków. Za okres 23 miesięcy straty wynoszą przeszło 60 milionów złotych.

Niektóre fundusze, jak emerytalny pracowników umysłowych, wykazały już pod koniec roku 1932 deficyt techniczno-ubezpieczeniowy w wysokości 500 milionów zł. Za następne lata nie mamy sprawozdania, ale wiemy, że rząd w tym czasie nic nie zrobił. Odwrotnie — wydane zarządzenia, o których już wspominałem, jak oddłużeniowe, w sprawie ulg w spłatach należności za kładu itp. i wreszcie obniżka składek stan ten pogorszyły. Zainteresowany w należyty funkcjonowaniu ubezpieczeń społecznych świat pracy nie może zgodzić się na dalsze obniżenie składek.

Mamy obecnie jaskrawy przykład skutków niewłaściwej polityki finansowej rządu w stosunku do ubezpieczenia emerytalnego robotników rolnych w województwie poznańskim i pomorskim.

W stosunku do Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu, która od roku 1933 obejmuje ubezpieczenie emerytalne robotników rolnych województw zachodnich zastosowano te same metody finansowe, jak do innych zakładów ubezpieczeń społecznych. Już od roku 1925 zostały obniżone składki ubezpieczeniowe do Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu. Obniżki tych składek nie odczuli ani robotnicy ani pracodawcy, ale dziś okazała się ona szkodliwą dla ubezpieczenia. Następnie weszły w życie ustawy oddłużeniowe dla rolnictwa i samorządu, które do reszty i całkowicie podkopaly byt Ubezpieczalni Krajowej i spowodowały niemożność płacenia rent przeszło 50.000 rentobiorcom i postawiły pod znakiem zapytania przyszłość przeszło 300.000 ubezpieczonych robotników rolnych.

Mimo, że ustawy oddłużeniowe i zarządzenia finansowe rządu ukazały się poza sferą wpływów Ubezpieczalni Krajowej, to dzisiaj mimo popadnięcia w niewypłacalność Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu — rząd z zupełną obojętnością przechodzi nad tą sprawą i obojętna mu jest sprawa przeszło 50.000-nej rzeszy uprawnionej do pobierania rent. Rząd dziś nie może znaleźć nawet kwoty 2 milionów złotych zasiłku na płacenie tych rent.

Ten jaskrawy fakt: finansowy upadek Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu i obojętność Ministerstwa Skarbu, którego polityka finansowa w stosunku do Ubezpieczalni Krajowej w wielkiej mierze do finansowego upadku tej instytucji się przyczyniła, daje nam najlepszy dowód, pod jakim znakiem zapytania stawia się istnienie i zobowiązania Zakładu Ubezpieczeń, jeżeli obniżyć się będzie składki do ubezpieczeń społecznych bez liczenia się ze skutkami ujemnymi, jakie w przyszłości z tego powodu nastąpić muszą.

Wypowiadam się za odrzuceniem projektu ustawy rządowej w myśl uchwały komisji.

GŁOSY I ODGŁOSY**Stalinizm**

„Kurier Wileński” w ten sposób charakteryzuje stosunki sowieckie: Stalinizm

„Pogłębił wprawdzie kapitał prywatny w Rosji, ale odbudował na jego miejsce monopol kapitalizmu państwowego, szczególnie drapieżny, który wyzyskuje pracowników znacznie bezwzględniej od swego poprzednika.

Stalin nie potrafił zniszczyć poza tym nierówności klasowych. Chłop i rolnik w Rosji dzisiejszej mają być cięższy i trudniejszy niż w Rosji carskiej. Natomiast miejsce dawnej burżuazji zajęła wyrastająca chyżo w naszych oczach nowa biurokracja oraz potentaci w hierarchii partii komunistycznej; stanowią oni klasę przywilejowaną. Obraz społeczny, równie jak gospodarczy ZSRR w dobie dzisiejszej w niczym nie przypomina wizerunku stosunków socjalistycznych, jakie kreślił w swej teorii Marks a przystosowywał do warunków rosyjskich w swych licznych pracach teoretycznych Lenin.

Przecież należy stwierdzić w imię prawdy, że nie dla wygody garstki uprzywilejowanych biurokratów i dygnitarzy partyjnych cierpią biedę robotnicy, a prawdziwą nędzę chłopcy rosyjscy. „Stalinizm” znalazł inne bożyszczko, żyjące krwią i potem ludów ZSRR: państwo. Odbiera ono obywatelom lwia część dochodu koniecznego do spożycia, by budować nim w zawrotnym tempie przemysł wojenny i stawiać na nogi armię, przekraczając

dzisiaj już znacznie potęgą swoją — siły militarne Rosji cesarskiej”.

I o tym wiedzieć i pamiętać muszą wszyscy Polacy, którym droga wolność i niepodległość.

Czerwoni tępią czerwonych

Na marginesie procesu Bucharina i tow. pisze „Kurier Warszawski”:

„Nad zaczątkami przewrotu bolszewickiego w Rosji i usadowieniem się jego na olbrzymich przestrzeniach państwa unosiły się, nie przez miesiące, lecz przez lata, ciężkie opary krwi. Jak wymordowano, w sposób odrażająco ohydny, rodzinę carską, tak też objęto niustającą rzezią nie dziesiątki, lecz setki tysięcy podejrzanych. Był to zaś dopiero okres nie walki nawet, ale znieczania się, zdzierzałej czerwieni nad białą bielą.

Obecnie zaś w Rosji — gdzie to, co w rewolucji francuskiej trwało dwa lata, rozkłada się na lat dwadzieścia — czerwoni tępią czerwonych”.

„Z „raju socjalistycznego” znowu idzie w świat gorący zaduch krwi. Sąd zamienia się w samosąd i zatracą się od lat wielki głos przykazania: nie zabijaj! Gdy zaś ten opar krwi padnie gdzieś w świecie na mózg, przeżarty hasłami przewrotu czerwonego tego czy owego odłamu, wypelza z nieludzkich mroków potworna zbrodnia w Lubniu”.

B. Min. Matuszewski sprzedaje fasolę w zamian za pomarańcze

P. Ignacy Matuszewski
prezes delegacji handlowej.

Jak donosi „Wiarus Polski”: Do Bilbao, w Hiszpanii narodowej, przybyła misja handlowa polska pod prze-

wodnictwem p. Matuszewskiego, b. ministra, którą ma za cel prowadzenie rokowań w sprawie wymiany handlowej między Polską a Hiszpanią.

Doniesienie „Iskry”

Warszawa, 7. 3.

Ostatnio doszła do skutku transakcja wymienna z Hiszpanią, na zasadzie której zamian za pomarańcze Polska ma wywieźć do Hiszpanii 1000 ton fasoli białej. Odpowiedni kontyngent na pomarańcze został już uruchomiony.

Pozwolenia przywozu będą wydawane do 30 kwietnia rb. z tym, że cała transakcja musi być zlikwidowana do 31 maja rb.

Transporty mają być dokonane polskimi okrętami. Techniczną stronę wykonania transakcji powierzono Polskiemu Tow. Handlu Kompensacyjnego.

Skandal polityczny w Jugosławii**Sfingowany napad na opozycyjnego posła**

Białogród, 5. 3. (PAT.)

Wczoraj o godz. 13,15 nastąpiła nieoczekiwana przerwa w debacie Skupczyny nad budżetem ministerstwa wojny i marynarki. Mianowicie opozycyjny deputowany Raszowicz, który miał o tej godzinie wygłosić przemówienie, atakujące zbrojenia politykę rządu, został w drodze do Skupczyny napadnięty przez nieznaną sprawców, pobity i pozbawiony notatek, będących materiałem do przemówienia. Do godz. 13,45 nie podjęto obrad.

Oficjalny komunikat o napadzie

podkreśla szereg nieprawdopodobieństw w zeznaniach Raszowicza i stwierdza, że kółka Skupczyny ogólnie przekonane są, że cały ten napad był nieudolną mistyfikacją, powstałą prosto pod wpływem nieistnienia dokumentów, których ujawnieniem groził rządowi Raszowicz.

Dalszy ciąg debaty izby rozpoczął się o godz. 14,30. Minister spraw wewnętrznych zwrócił się na wstępie do przewodców opozycji z prośbą, aby oni sami zażądali przeprowadzenia śledztwa w tej sprawie.

Co zawiera nowa konstytucja rumuńska?

Poznań, 7. 3.

System autorytatywnych rządów króla — Prymat moralny narodu, ale równość wszystkich wobec prawa.

Warto się przyjrzeć bliżej przepisom nowej konstytucji rumuńskiej, okrojonej przez króla Karola 24 lutego a zatwierdzonej ustnym plebiscytem w trzy dni później. Główne linie wytyczne tej konstytucji znane są już społeczeństwu polskiemu z doniesień depeszowych. Wiadomo, że likwiduje ona w Rumunii system partyjno-parlamentarny, a wprowadza system autorytatywnych rządów monarchii, w którym t. zw. przedstawicielstwo narodowe (parlament) spełnia jedynie rolę pomocniczą. — Warto jednak bliżej zanalizować tekst ustawy konstytucyjnej.

Pierwszy artykuł konstytucji stwierdza, że Rumunia jest „państwem narodowym”, a jeden z dalszych artykułów mówi o uprzywilejowanym stanowisku narodu rumuńskiego jako „większości i twórcy państwa”. Tak samo w art. 19, mówiącym o sprawach wyznaniowych, konstytucja powołuje się na naród rumuński, jako odrębny element etniczny, państwowy i kulturalny i uzasadnia tym danie kościołowi grecko-katolickiemu pierwszeństwa wśród innych wyznań. Mamy więc wyodrębnienie konstytucyjne narodu rumuńskiego z ogółu ludności i wyznaczenie mu moralnie przodującego stanowiska. Piszemy „moralnie”, gdyż konstytucja w sensie prawnym nie dzieli jednak obywateli na dwie klasy (w Niemczech zrobiono to w stosunku do żydów obywateli niemieckich) i wyraźnie zastrzega równość dla wszystkich wobec prawa. Uwytklenie momentów moralnych widoczne jest również w wysunięciu na plan pierwszy obowiązków wobec państwa, a nie praw i przywilejów jednostki, które płyną dopiero mogą z wykonywania tych obowiązków. Mamy tu, podobnie jak w całej konstrukcji konstytucji, porzucenie stanowiska indywidualistycznego, wynikającego z doktryny wielkiej rewolucji, na rzecz stanowiska uniwersalistycznego.

Zródłem władzy — głosi konstytucja — jest naród, ale jej piastunem jest król, w którego rękach skupia się niepodzielna władza ustawodawcza i wykonawcza. Jest on też szefem armii i najwyższym zwierzchnikiem władzy sądowej. Król powołuje i zwalnia ministrów, którzy są odpowiedzialni wyłącznie przed nim, a nie przed parlamentem. Parlament ma jedynie prawo powołania ministra przed trybunał Stanu, jeśli naruszy konstytucję. To samo prawo przysługuje zresztą królowi. „Król sprawuje władzę ustawodawczą za pośrednictwem parlamentu”. Jednak jedynie król ma pełnię inicjatywy ustawodawczej. Izom przysługuje ona tylko w sprawach t. zw. dobra powszechnego (oświata, zdrowie, opieka społeczna, budownictwo), a więc w sprawach niepolitycznych. Monarcha ma poza tym prawo absolutnego weta w stosunku do ustaw uchwalonych przez parlament. Decyduje też o sprawach wojny i pokoju, zwołuje, odracza i rozwiązuje parlament. Mimo to jednak znowu konstytucja rumuńska nie wprowadza monarchii absolutnej. Król nie jest „ponad konstytucją”, ale musi działać w jej ramach. Ma prawo inicjatywy w sprawie jej zmiany, ale nie przysługuje mu prawo zawieszenia lub zmienienia drogą dekretu.

Izby parlamentarne oparte są na zupełnie innych podstawach. Choćby partie polityczne nie zostały dotąd rozwiązane (Żelazna Gwardia rozwiązała się sama), to jednak straciły całkowicie możliwość wpływania na bieg wypadków państwowych. Izba niższa według przepisów konstytucyjnych jest pomyslna jako ciało zawodowo-techniczne. Wybierana ma być na lat 6 w głosowaniu tajnym i obowiązkowym przez członków trzech grup zawodowych: 1) zawody wolne i wyższe uczelnie, 2) rolnictwo i praca fizyczna, 3) przemysł i handel. Konstytucja nie wspomina nic o powszechności, równości i proporcjonalności wyborów. Charakter zawodowy niższej izby podkreśla to, że przedstawicielami każdego zawodu mogą być tylko ludzie pełniący aktywnie dany zawód. Izba wyższa pochodzić ma częściowo z wyborów powszechnych, częściowo z nominacji króla, a częściowo z samego prawa (członkowie domu panującego, b. premierzy, b. ministrowie, jeśli peł-

nili swoje obowiązki przez 6 lat, b. posłowie, jeśli byli wybierani do parlamentu dziesięciokrotnie i t. p.).

Wspomnieć jeszcze trzeba o kilku dodatkowych bardzo charakterystycznych przepisach. Art. 7 skierowany jest przeciw komunizmowi i ruchom skrajnym. Zabrania on propagowanie walki klas, uwolnienia od podatków, podziału cudzego mienia, wreszcie zmiany ustroju przy pomocy siły. Art. 8 zabrania duchowieństwu udziału w życiu politycznym, art. 9 wymierzony jest przeciw masonerii i wszelkim międzynarodówkom. Kto się zapisze do międzynarodowego stowarzyszenia, traci obywatelstwo rumuńskie.

Ciekawe i ważne postanowienia zawiera art. 91, głoszący, że żadna armia nie może przemaszerować przez terytorium rumuńskie bez zezwolenia specjalnej ustawy. Jest to niezgodne z postanowieniem art. 16 Ligi Narodów, mówiącego o sankcjach i przewidującego automatyczne stosowanie przez członków Ligi jego przepisów. Pakt wzajemnej pomocy czesko-słowacki, misternie powiązany z przepisami ligowymi, został tym przepisem konstytucji rumuńskiej poważnie podważony. Nie od dziś zresztą wiadomo, że Rumunia — podobnie jak i Polska — jest zdecydowana nie przepuścić w żadnym wypadku wojsk sowieckich przez swe terytorium.

Projekt amerykańskiej Ligi Narodów

Jak słychać, projekt panamerykańskiej Ligi Narodów, który będzie przedstawiony przez Kolumbię i San Domingo na zbierającej się w Limie w końcu rb. konferencji panamerykańskiej, odrzuca wszelką akcję zbiorową, zarówno dyplomatyczną, jak i ekonomiczną, finansową i wojskową przeciwko ewentualnemu napastnikowi. Projekt opiera się na zasadzie jak najściślejszej

neutralności na wypadek konfliktów między narodami amerykańskimi w myśl układów, zawartych podczas konferencji panamerykańskiej w Buenos Aires.

W argentyńskich kołach politycznych sądzą, że projekt ligi panamerykańskiej nie ma żadnych widoków powodzenia.

Trudna sytuacja Czang Kai Szeka

Min. Hirota mówi o bolszewizacji Chin

Minister spraw zagr. Hirota w przemówieniu, wygłoszonym na posiedzeniu komitetu Izby deputowanych, który rozpatruje sprawy związane z mobilizacją narodową oświadczył, iż sytuacja Czang-Kai-Szeka jest rozpaczliwa, wobec czego jeszcze bardziej zwiększa niebezpieczeństwo bolszewizacji Chin. Japonia musi być przygotowana do długotrwałych działań na terytorium chińskim. Rząd japoński stara się przedstawić swe istotne zamiary W. Brytanii, St. Zjednoczonym i innym mocarstwom. Pomie-

dzy Chinami a Związkiem Sowieckim w dal szym ciągu istnieją stosunki skomplikowane i delikatne. Czang-Kai-Szek, jak można przypuszczać, zamierza pogryźć Chiny w zamieszaniu, popierając ruch komunistyczny. Stanowi to poważne niebezpieczeństwo nie tylko dla Japonii, ale i dla całego świata.

Japonia musi być w całej pełni przygotowana nie tylko pod względem wojskowym, ale i we wszystkich innych dziedzinach do spełnienia swej misji.

Samochody dla angielskiej policji

W Scotland Yard, głównej siedzibie policji zostały wprowadzone 2 nowe typy samochodów, zaopatrzone w strzelnice i szyby nietłukące.

Produkcja światowa samolotów

W 1937 roku wyprodukowano za 5 miliardów złotych

Przemysł samolotowy pracuje na całym świecie pełną parą. Nie tylko fabrykacja samolotów wojskowych, ale i cywilnych w coraz większej ilości przyczynia się do wzrostu produkcji, gdyż czynione są wszędzie prawie wysiłki, aby samolot stał się normalnym środkiem komunikacji pasażerskiej, takim samym jak kolej, auto, okręt. To też rok ubiegły wykazał nadzwyczajny wzrost zarówno ilości wyprodukowanych samolotów, jak i obrotów w tej dziedzinie przemysłu.

Anglia, która przeprowadza olbrzymie dobrojenie floty powietrznej oraz rozbudowę komunikację lotniczą z dominiami,

podwoiła a nawet potroiła zarówno ilość fabryk samolotów jak i ilość konstruowanych aparatów w roku 1937. Wartość ogólna produkcji angielskich fabryk samolotów oceniona została przez związek tych zakładów na sumę 40—50 milionów funtów w 1937 roku (1 i ćwierć miliarda złotych).

W Stanach Zjednoczonych produkcja samolotów wzrosła w 1937 roku o 45 proc. w porównaniu z 1936 r. Wartość produkcji wynosiła 110 do 115 milionów dolarów. Przemysł amerykański pracuje dzisiaj poważnie na potrzeby armii (dwie trzecie).

We Francji przemysł lotniczy zatrudnia zgórą 25.000 robotników, a zdolność pro-

dukcyjna fabryk samolotów wzrosła o 60 proc. w porównaniu z r. 1936. Wartość produkcji w roku ubiegłym wynosiła około 2 miliardy franków.

Rosja wyprodukowała w roku ubiegłym o 40 proc. więcej samolotów niż w r. 1936, t. zn. 5600 aparatów.

W Holandii obroty zakładów Fokkera wzrosły z 3,5 miliona guldenów do 7,5 miliona guldenów. Fokker buduje drugą fabrykę samolotów w Breda.

W Szwecji powstała fabryka samolotów, która na razie zatrudnia 500 robotników. W Japonii powstaje jedna fabryka za drugą wobec dobrej koniunktury.

W Niemczech fabrykacja samolotów rozrasta się w tempie gorączkowym, przy czym głównie na potrzeby armii.

Wszędzie prawie fabryki samolotów zwiększyły nie tylko swe obroty, ale i zyski. W USA. dwie największe fabryki zwiększyły zyski z 6,8 milionów dolarów do 12 milionów dolarów. Pięć największych fabryk angielskich zanotowało wzrost dochodów o 60 proc. Firma Armstrong Siddeley dała np. 150 proc. dywidendy akcjonariuszom; Hawker Siddeley — 42,5 proc. dywidendy, Bristol — 22,5 proc. Or.

Kozacy w służbie czerwonego cara

Jak donoszą z Rostowa nad Donem, władze sowieckie, roztoczyły wzmogłą „opiekę” polityczną nad doświadczeniymi kozakami. Kozacy przywróceniu do praw obywatelskich w r. 1935 mają odegrać w armii czerwonej obojętną rolę. W rejonie Bagajewskim zorganizowano już aż 149 kółek propagandowych. Jak donosi „Prawda”, nastąpi w dużej ilości agitatorzy przychodzą również i do domów i prowadzą z kozakami dyskusje, urabiając ich w duchu czerwonego imperiaлизmu.

Głośnik dla głuchych

Ameryka obdarzyła nas nowym wynalazkiem, przy pomocy którego osoby o przytępionym słuchu, a nawet zupełnie głuche, będą mogły słyszeć radia, korzystać z wyświetlania filmów dźwiękowych, bawić na operach, koncertach i t. p.

Istota wynalazku polega na właściwościach ucha środkowego. Za muśzlę uszną zakłada się maleńki, prawie niewidoczny aparat, którego konstrukcja wzorowana jest na uchu środkowym. Aparat ten połączony jest z niezwykle czułym mikrofonem, chwytającym nawet najłżejsze szmery. W ten sposób głusi będą mogli zupełnie dobrze słyszeć.

Poza tym wynalazek amerykański ma inną niezwykle doniosłą wartość. Dotychczas plagą wszystkich miejsc publicznych, domów, szpitali były drące się na cały głos głośniki. Obecnie przy pomocy nowego aparatu głośniki będzie można ściszyć do minimum, a mimo to, dzięki właśnie temu aparatowi chorzy będą mogli korzystać z audycyj radiowych.

Chevalier i Bernard Shaw

Słynny pisarz angielski wyraził kiedyś chęć poznania znakomitego artysty rewiowego i kinowego. Wystał tedy do Chevalier'a, podczas jednego z londyńskich występów tego ostatniego, bilecik z zaproszeniem do siebie.

Chevalier się stawił, poczym nastąpiła taka rozmowa:

— Czy pan mnie widział kiedy na estradzie lub na ekranie?

Nigdy.

— To świetnie. Bo muszę się przyznać, że ja nigdy nie czytałem ani słowa z pańskich dzieł.

To przełamało lody, i zawarta została przyjaźń. Bernardowi Shaw musiało to przypomnieć rozmowę z pewnym angielskim snobem:

— Panie Shaw, czy to prawda, że ojciec pański handlował starym żelastwem?

— Milordzie, a czy to prawda, że pański ojciec był gentlemanem?

M. I. — N. I. — B. I.

Metody i praca angielskiej służby wywiadowczej

W „Kurierze Warszawskim” ukazał się interesujący artykuł, ilustrujący metody i pracę angielskiej służby wywiadowczej, który poniżej zamieszczamy.

Secret Service! Magiczne słowa, otoczone aureolą bohaterstwa, odwagi, poświęcenia, genialnego sprytu imaginacyjnych Sherlock Holmesów, Tajemniczych Jamesów, lub nazbyt rzeczywistych pułkowników Lawrence'ów of Arabia. To tajny wywiad angielski, najlepszy wywiad na świecie.

Pułkownik Lawrence as wywiadu angielskiego w czasie wojny światowej, zwany niekoronowanym królem Arabii.

cie, to znakomita, świetnie zgrana grupa: M. I. — N. I. — B. I. Te litery, to Military Intelligence (wywiad wojskowy) Naval Intelligence (wywiad marynarki) i British Intelligence (wywiad polityczny pod kontrolą ministerstwa spraw zagranicznych). I ma ten wywiad angielski bardzo stare tradycje.

Toć znane już były domniemania, jakoby bunt Chmielnickiego przeciw Polsce i wojny kozackie od roku 1648 miały być dziełem tajnego wywiadu angielskiego! Anglii chodziło wówczas rzekomo o pokrzyżowanie planów Władysława IV wielkiej wojny przeciwko Turcji. Ruszyć więc mieli agenci wywiadu angielskiego w Dzikie Pola, a jeden z nich, jak w trzysta lat później sławny pułkownik Lawrence w Arabii, odegrał ponoc wielką rolę w wojnach kozackich. Wedle tych domysłów ów sieniawicki Marcin Krzywonos, tak przez Kozaków nazwany przez swój nos, w rzeczywistości był jakoby pułkownikiem szkockim, nazwiskiem Macdonald, w służbie angielskiej! W służbie angielskiego Secret Service! Takie domniemanie w nauce się zjawiało, ale też nie brakło bardziej poważnych uczonych, którzy je kładli między bajki wierutne.

Dziś wywiad angielski rozporządza niewątpliwie najlepszym i najbogatszym materiałem na świecie. Nie tylko, że ze względu na swój opanowany temperament narodowy Angliki nadają się lepiej od innych narodów do tajnej roboty wywiadowczej. Posiadają poza tym najsilniejsze chyba ze wszystkich narodów poczucie solidarności narodowej. Wreszcie żadne inne państwo nie ma tak licznej floty handlowej czy przemysłowej we wszystkich krajach kuli ziemskiej, tylu agentów handlowych, reprezentantów przedsiębiorstw angielskich, nauczycieli języka, czy wreszcie gwernantek, rozsianych po całym świecie. Jest więc z czego czerpać.

Podczas wojny światowej wywiad angielski był zorganizowany po mistrzowsku. Tajny wywiad niemiecki był po prostu igraszką w jego ręku, szczególnie, że niemiecki wywiad wojskowy był w ciągłej walce z wywiadem morskim, i wiadomości, dostarczane przez szpiegów wojskowych, były z miejsca ośmieszane przez wywiad morski i na odwrót.

Z chwilą wybuchu wojny Niemcy miały w Anglii 22 szpiegów. Popełniły jednak fatalną pomyłkę, każąc im posługiwać się jedną „skrzynką pocztową”, gdzie składali informacje i skąd pobierali pieniądze. Ta „skrzynka pocztowa” był zakład fryzjerski w Londynie, prowadzony przez niejakiego Ernesta, Niemca. W przeciągu 24 godzin, po wybuchu wojny, 21 szpiegów niemieckich siedziało w więzieniu. Następną grupą szpiegów niemieckich przedostała się do Anglii w powodzi tysięcy uchodźców belgijskich, którzy w Anglii szukali schronienia. Byli to jednakże ludzie bez doświadczenia, a nie mieli innego sposobu przesyłania wiadomości, jak tylko przez posłańców do Szwajcarii. Angliki chwycili się bardzo prostego

środka. Ruch pasażerski z Francją był ograniczony do portów Newhaven i Dieppe. W Newhaven wypuszczono z Anglii wszystkich podróźnych bez zbytejnej kontroli. Dieppe natomiast roilo się od tajnych agentów angielskich obojga płci. Szpieg oddychał z ulgą, gdy się już szczęśliwie wydobył z Anglii i wpadał w sieć, zastawioną w Dieppe. W ciągu krótkiego czasu wyłapano w ten sposób 14 szpiegów niemieckich.

Znany jest wypadek szpiega niemieckiego Mullera, który wysyłał wiadomości przy pomocy ogłoszeń zamieszczanych w jednym z angielskich pism prowincjonalnych. Szyfr jego musiał być niedość zgrabny i niewinny w wyglądzie, gdyż ogłoszenia zostały zauważone przez kontr-wywiad angielski. Z początkiem 1915 roku aresztowano go, osadzono i stracono w tajemnicy. W międzyczasie jednak agenci kontr-wywiadu angielskiego w dalszym ciągu zamieszczali ogłoszenia w tym piśmie prowincjonalnym, przesyłając odpowiednie „informacje” nieprzyjacielowi. Po jakimś czasie zażądali więcej pieniędzy. Przy pomocy władz pocztowych wysledzili różne sumy pieniężne, przesyłane pod pewnym adresem i dostali w ręce drugiego szpiega, który miał współpracować z Mullerem.

Niezwykle rozgąłżony system niemiecki

ki w czasie wojny cierpiał z powodu dziwnego niedopatrzenia. Niemcy, wypracowawszy niezwykle skomplikowany szyfr, dla przesyłania informacji, w ciągu całej wojny nie zmienili tego szyfru ani razu. Ani im przez myśl nie przyszło, że w małym pokoiku Admiralicji w Londynie siedziało 2 najtęższych ekspertów szyfrowych na świecie, którzy czytali ten skomplikowany szyfr niemiecki z taką łatwością jak gdyby to był elementarz. Angliki takich błędów nie popełniali. Szyfr swój zmieniali bardzo często.

Jest w Anglii tylko jeden człowiek, który wie dokładnie, ilu tajnych agentów należy do wywiadu angielskiego. Kandydatów przyjmuje się z zachowaniem wszelkich środków ostrożności. Ochotników jest wielu, zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn. Jak twierdzi szef kontr-wywiadu angielskiego z czasów wojny, sir Basil Thomson, kobiety w niczym nie ustępowały mężczyznom.

Wywiad angielski trzyma się pewnych zasadniczych linii wytycznych. Zatrudnia z reguły tylko obywateli angielskich, gdyż może na nich polegać bez obawy nadużycia zaufania. Agenci otrzymują stałe pensje. Wynagrodzenie bowiem, uzależnione od wyników, wydaje się wprawdzie na pozór o-

Niezwykły pogrzeb

Nikt nie miał tak oryginalnego pogrzebu, jak członek jednej z licznych sekt amerykańskich, czciciel proroka Eliasza, Elias Harten.

Postanowił on wzorem swego patrona zginąć na ognistym wozie. W tym celu zastrzegł sobie w testamencie, że po zgonie ciało jego umieszczone być ma w samolocie, który wzbić się ma na 10 tys. metrów, zapalić i pionąć, opaść na morze. Jeden z lotników amerykańskich za cenę 50 tys. dolarów zgodził się przeprowadzić ten niezwykle ceremonialny pogrzeb.

Rodzina zmarłego zakupiła w tym celu jeden ze starych, wycofanych już ze służby, samolotów, na którym lotnik wzbił się na 10 tys. metrów i, rozbiwszy w samolocie, wypełnionym materiałem łatwopalnym, butelkę benzyny, zapalił aparat, a sam wyskoczył ze spadochronem.

Lotnika, który, oprócz spadochronu, posiadał pas ratunkowy, pozwalający mu utrzymać się na morzu, odnaleziono po dwóch godzinach.

Smutny los wdowców

Smutny jest los wdów i wdowców na małej wyspie jugosłowiańskiej Hvar. Według dziwacznych zwyczajów starożytnych wszyscy wdowcy płci obojga, którzyby chcieli wstąpić po raz drugi w związki małżeńskie, wystawieni są na publiczne pośmiewisko. Pod oknami przyszłych kandydatów do stanu małżeńskiego urządzane są „kocie muzyki”, a nie rzadko tłum wybijają szyby i wszelkimi sposobami stara się przeszkodzić małżeństwu. Wówczas młoda para wdowców opuszcza wyspę i zawiera związek małżeński gdzieindziej.

Przed paru dniami właśnie miał odbyć się ślub takiej „pary wdowiej”.

Do późnej nocy pod oknami oblaźniętym panował hałas nie do opisania. Ażebym uciec od swych prześladowców młoda para postanowiła w głębokiej tajemnicy wziąć ślub o 5-ej rano. Na próżno... O godz. 4-ej nad ranem mieszkańcy wysepki ustawili się przed kościołem, ażeby nie dopuścić do ślubu. I gdy tylko narzeczeni ukazali się przed kościołem, tłum rzucił się na pannę młodą, podarł jej suknię ślubną, a pana młodego obił w dotkliwy sposób. Zawiadomiona o wypadku policja musiała interweniować i rozpraszać rozwścieczonych chłopów.

Sic transit gloria mundi

Do miejscowego szpitala w Mediolanie przywieziono ostatnio 68-letniego nędzarza, nazwiskiem Antonio Almetti. Z trudem można było poznać w biedaku dawnego króla mody, który w świecie paryskim odgrywał tak wielką rolę.

Jako młodzieniec, przybył Almetti ze Szwajcarii do Paryża, gdzie zdobył nagrody na słynnej z krawiectwa i mody ulicy de la Paix. Jego kreacje zwracały powszechną uwagę. Między innymi był on wynalazcą sukni, przylegającej i t. zw. jupes-culottes, noszonej i dzisiaj w formie raczej sportowej. U młodego krawca ubierały się: tancerka francuska Mistinguett, śpiewaczka włoska Tetraxzini, milionerki amerykańskie, członkinie domów panujących, gwiazdy teatrów i teatryzków paryskich — jednym słowem wszystko co nazwać można było wówczas światem lub... półświatkiem paryskim.

Lecz odwróciło się koło Fortuny.

Interesy zaczęły iść gorzej; Almetti zachorował ciężko. Zgryziony niepowodzeniem Almetti musiał opuścić Paryż i jako bezrobotny przekroczył granicę rodzinnego kraju. Jego wielki niegdyś majątek nie wystarczył nawet, aby mu zapewnić pobyt w szpitalu.

Dziecko o dwóch głowach

Rzadki wypadek wydarzył się jednej kobiecie zwanej Izeta Manio w Mostarze. Porodziła ona potworka o dwóch głowach. Upośledzone przez los dziecko nie żyło długo i jako okaz wybruku natury zostało umieszczone w muzeum miejscowego szpitala. Jak donosi prasa serbska, dziwnym trafem okolica tej małej miesięcy hercegowińskiej obfituje od dawna w podobne wypadki nie tylko wśród ludzi, ale również i wśród zwierząt.

szczęśliwsze, w praktyce jednak okazało się, że prowadzi to do przesady ze strony agentów, którzy chcą jak najwięcej zarobić.

Tajni agenci pozostają pod stałą kontrolą, szczególnie jeśli chodzi o ich tryb życia. Kontrola jest o tyle ułatwiona, że dzięki systemowi „komórkowemu” organizacji wywiadu, żaden ze szpiegów nie zna nigdy więcej, aniżeli jednego agenta. Ten sam system przyjęła Rosja Sowiecka. Kilka lat temu kontr-wywiad angielski śledził przez osiem miesięcy szpiega bolszewickiego, zanim zdołał odkryć, w jaki sposób pozbywa się on zebranych przez siebie informacji. Miał zwyczaj odwiedzania pewnej herbariarni, gdzie przychodził z książką i siadał naprzeciw jakiegoś nieznanego. Obaj byli sobie zupełnie obcy. Ale jeden przychodził z książką a drugi z nią wychodził. Gdy ich wreszcie aresztowano, okazało się, że istotnie nie znają się, a co więcej, że żaden z nich nie znał trzeciego ognia.

Szpieg, który raz popadnie w podejrzenie, jest natychmiast wycofywany i zwalniany ze służby wywiadu. Jeśli zostanie przyłapany, nie może oczekiwać żadnej pomocy ze strony swych pracodawców.

Najtrudniejszym zadaniem tajnego wywiadu angielskiego, podobnie zresztą jak i wywiadu innych państw jest uzyskanie informacji z Rosji Sowieckiej. Cudzoziemcy nie bardzo mają co robić w Sowietach i musieliby odrazu wzbudzić podejrzenie, a w rzeczywistości, nawet bez żadnych powodów do podejrzeń są bezustannie śledzeni. Dlatego też, jeśli chodzi o Sowiety, wywiad angielski odstępkuje od reguły i chętnie posługuje się Rosjanami, osiągając dobre wyniki. Przyczynia się do tego łatwość, z jaką robotnicy mogą awansować w przemyśle sowieckim. Inżynier czy mechanik, któremu uda się wprowadzić jakieś udoskonalenie techniczne produkcji, awansuje na dyrektora fabryki. Dla kraju tak bogatego i uprzemysłowionego jak Anglia czy Niemcy nie trudno znaleźć odpowiedniego człowieka, i dopomóc mu najrozmaitszymi sposobami do zdobycia sobie opinii tego fachowca. Gdy raz ulegnie pokusie, musi albo przejść na służbę wywiadu, który mu dopomógł w karierze, często nawet bez wiedzy zainteresowanego, że ma do czynienia z wywiadem obcym, albo narazić się na denuncjację.

Ryngraf dla Związku Polaków w Niemczech

Światowy Związek Polaków z Zagranicy na jubileusz 15-lecia istnienia Związku Polaków w Niemczech ofiarował tej instytucji dla chorążego Związku ryngraf kutu w srebrze, wykonany w zakładach Gontarczyka w Warszawie według projektu J. Wróblewskiego.

U góry ryngrafu widnieje Matka Boska Częstochowska, z obu stron Jej wizerunku — znak „Rodła”, u dołu Orzeł Polski, okolony napisem, wyjętym z roty Polaków w Niemczech, brzmiącym: „Wytrwamy i wygramy”. Na odwrotnej stronie ryngrafu znajduje się napis: „Związkowi Polaków w Niemczech w 15-ą rocznicę walki o polskość — Światowy Związek Polaków z Zagranicy, 6. III - 1938”.

Ryngraf ten zostanie wręczony w dn. 6 marca r.b. na Kongresie Polaków w Niemczech w Berlinie przez przedstawiciela Światowego Związku Polaków z Zagranicy.

Team „A” bije team „B” 5:2

Treningowy mecz piłkarski przed wyjazdem do Szwajcarii

W niedzielę rozegrany został w Katowicach treningowy mecz piłkarski przed wyjazdem do Szwajcarii między dwoma reprezentacjami Polski: teamem a i teamem b, zakończony zwycięstwem teamu „a” w stosunku 5:2 (3:1).

Składy drużyn były następujące: Team „a” (niebiescy): Madejski, Szczepaniak - Gałecki, Góra - Nycz - Piec 2, Piec 1 - Piątek - Wostal - Pytel - Lyko.

Team „b” (czerwoni): Krzyk (Pawłowski), Twórz - Michalski, Będkowski - Wasiewicz - Kotlarczyk, Szwarz - Szerfke - Korbas - Cebula - Habowski.

Gracze Ruchu wyjechali do Gliwic i nie brali wskutek tego udziału w zawodach.

Już w pierwszej minucie Krzyk podpisuje się piękną parą, wyjaśniając sytuację pod swoją bramką. Gra jest dosyć wyrównana, chociaż więcej sytuacji podbramkowych posiadają niebiescy, nie potrafią ich jednak wykorzystać. W 15 minucie Pytel wystawia Piątka, a ten strzela nieuchronnie, zdobywając prowadzenie dla niebieskich. W 18-tej minucie Lyko strzela na bramkę, Krzyk broni niepewnie, co wykorzystuje Wostal, podwyższając wynik do 2:0. W 36-tej minucie atak drużyny „czerwonych” kończy się zdobyciem pierwszej bramki przez Habowskiego. Na minutę przed końcem pierwszej połowy Piątek zdobywa trzecią bramkę, strzelając ładnie w prawy róg. Była to najładniejsza bramka.

Po przerwie następują w drużynach zmiany. Z drużyny czerwonych przechodzą do „niebieskich” Szerfke na miejsce Pytla oraz Kotlarczyk na miejsce Góry. Bramkę opuszcza Krzyk u czerwonych, a na jego miejsce wchodzi Pawłowski. Nie zmienia to w niczym przebiegu gry, która jest nadal nieciekawa. Bywają takie okresy, że gracze nie wiedzą, co robić z piłką, czyniąc wrażenie początkujących piłkarzy, co zauważyć można zwłaszcza w drużynie czerwonych”. Wynik dnia ustala w ostatniej minucie Wostal.

Tenis

Rewanż Jędrzejowskiej.

W finale turnieju międzynarodowego w Monte Carlo, Jędrzejowska pokonała An-

gielkę Scriven, której uległa poprzednio w trzech setach. Polka zwyciężyła tym razem pewnie 6:4, 6:4.

W półfinale gry mieszanej Jędrzejowska wraz z Hebda pokonała parę Wright i Scott, a w grze podwójnej pań wraz z Stammers, Jędrzejowska zwyciężyła parę Lyck i Heller 6:2, 6:1.

Gry sportowe

Mistrzostwa w koszykówce.

Mistrzostwo Polski w Toruniu w koszykówce kobiecej zdobyła drużyna warszawskiego AZS bijąc w finale niespodziewanie najlepszą drużynę turnieju IKP Łódź 31:28. Trzecie miejsce zajęła drużyna koszykarek AZS lwowskiego.

Mistrzostwo Polski zespołów KPW zdobyły w koszykówce poznański KPW przed krakowskim i warszawskim, a w siatkówce KPW Warszawa przed KPW Kraków i Toruń.

Najlepiej spośród napastników zagrał Piątek, rozporządzający dobrym i pewnym strzałem, następnie Piec 1, Lyko, dalej Nycz, który grał najrówniej ze wszystkich pomocników, z bocznych pomocników najlepszym

był Góra. Obrona Szczepaniak - Gałecki wypadła gorzej niż dobra para Michalski - Twórz. U czerwonych dobrym był Szerfke. Wasiewicz słaby, zaś Kotlarczyk tylko chwilami grał dobrze.

Pięściarze Ruchu zwyciężyli HCP.

O drużynowe mistrzostwo Polski

W miejscowym cyrku „Olimpia” odbyły się w niedzielę wieczorem zawody pięściarskie o drużynowe mistrzostwo Polski. Drużyny mające walczyć w tym spotkaniu o tytuł wicemistrza Polski wystąpiły w pełnych składach. Zwycięstwo odniosła drużyna śląska Ruch, zabierając punkty i tytuł wicemistrza. Poziom walk był naogół niski. Również złe wrażenie w wierały mylne orzeczenia sędziego punktów, zwłaszcza w wadze piórkowej.

W rozgrywce wagi muszej zacięta walkę stoczyli Jasiński i Stempniewicz. Ślązak wykazał nad poznańczykiem przewagę rutyny, był jednak zbyt obszernie i nieczysto za co otrzymał ostrzeżenie.

Lischa zwyciężył Krawczuka kilkoma celnymi „lewymi”. Walka była mało ciekawa.

Wynik spotkania Walkowiak - Maniecki krzywdzi wyraźnie Ślązaka. Pierwsze starcie było wyrównane. W drugim i trzecim Walkowiak prze-

szedł do ataku, lecz przeciwnik z obrony zbierał punkty, to też przeciwko ogłoszonej wygranej Walkowiaka widownia zaprotestowała.

Szymczak i Bienek stoczyli walkę obliczoną na cios. W pierwszym starciu Ślązak wytrzymał celnym cios Szymczaka, skutecznie kontrolował ataki Poznańczyka.

Z kolei walczyli - również na cios - Sobczak i Waloszek.

Szulczyński i Wideman stoczyli walkę chaotyczną i nerwową. W ostatniej rundzie Szulczyński znalazł się do 3 na deskach.

W półciężkiej Kaźmierczyk zasłużył na wynik nierozstrzygnięty z Kolonką. Poznańczyk atakował więcej i trafił przez dwa pierwsze starcia.

Walka Klimeckiego z Władzią była wyrównana; sędzia punktowy jednak powziawszy mylną decyzję przyznał zwycięstwo Władzi.

W ringu sędziował p. Borowski (Łódź), na punkty p. Koprowski (Pomorze).

Geyer - Sokół 9:7.

W Łodzi odbył się mecz bokserski między K. S. Geyer (Łódź) i Sokołem (Poznań). Zwycięstwo odniósł zespół łódzki w stosunku 9:7. Wyniki techniczne przedstawiają się następująco (na pierwszym miejscu zawodnicy Sokola):

w muszej Nowacki został znokautowany przez Usielskiego, w koguciej - Czerwiński wypunktował Wojciechowskiego I,

w piórkowej - Rogalski przegrał na punkty z Augustowiczem, w lekkiej - Janowczyk wygrał na punkty z Mikołajczykiem,

w 2 lekkiej - Peła zremisował z Wojciechowskim II,

w półśredniej - Dankowski przegrał na punkty z Ostrowskim, w średniej - Majchrzycki przegrał z Piarskim,

w półciężkiej - Rogowski wygrał z Wurmem.

Warta - Flota 11:5.

Zawody pięściarskie Warta - Flota o drużynowe mistrzostwo Polski zakończyły się zwycięstwem Warty w stosunku 11:5. Flota oddała 4 punkty bez walki, a mianowicie w wadze koguciej i średniej.

Wyniki pozostałych walk były następu-

jące: W muszej Wirski (W) pokonał na punkty Iwańskiego, w lekkiej Kajnar (W) na punkty zwyciężył Plucika, w lekkiej Wasiak (F) wygrał przez techniczne k. o. z Rajakiem, w średniej (w spotkaniu towarzyskim) Florysiak (W) pokonał przez k. o. Knigę, w półciężkiej Szymura (W) zremisował z Karolakiem, w ciężkiej Białkowski (W) zwyciężył na punkty Węgrowskiego. Zwycięstwo należało się raczej temu ostatniemu.

Wilno - Białystok 10:6.

Międzymiastowe spotkanie stoczone zostało w Białymstoku.

Tabela mistrzostw.

Po niedzielnych zawodach stan tabeli mistrzostw bokserskich Polski przedstawia się następująco:

	gier	pkt.	ś. zw.
1) Warta	5	8:2	53:27
2) Ruch	5	8:2	43:37
3) HCP	5	4:6	38:43
4) Flota	5	0:10	26:54

Piłka nożna

Legia - Warta 4:1.

Wczoraj na boisku Warty odbył się mecz piłkarski między „Wartą” ligową a poznań-

ską „Legią”. Spotkanie zasłużenie wygrała Legia. Bramkami dla zwycięzcy podzielili się Przybyłowicz (2), Mazgaj i Markiewicz. Jedyną bramkę dla Warty strzelił samobójczo obrońca Legii. Warta do zawodów stanęła w osłabionym składzie bez Szwarca, Scherfkego i Twórza. W bramce zagrał Schulz.

Warszawianka - CWS 6:2 (2:0).

Polonia - Drukarz 6: 0 (2:0).

Cracovia - Pogoń (Katowice) 5:0 (1:0).

Gryń - KPW Pomorzanie 5:5.

HCP - Korona 9:2 (3:2).

KPW - Pogoń 2:1 (2:1).

KPW II - Sparta 0:0.

HCP II - Stomil 3:2 (1:1).

Ruch (Wielkie Hajduki) zremisował w niedzielę w Gliwicach z mistrzem Śląska niemieckiego Vorwaerts'em w stosunku 2:2 (2:2).

Gedania - F. C. Preussen 5:3 (1:1).

Hokej

Porażki niemieckich hokeistów.

Kanadyjska reprezentacja hokejowa pokonała w Berlinie reprezentację stolicy Rzeszy zdecydowanie 10:2 (4:0, 3:0, 3:2).

W Norymberdze reprezentacja hokejowa Ameryki rozgromiła reprezentację Norymbergii 12:0 (3:0, 5:0, 4:0).

Pływanie

EKS zimowym mistrzem pływackim.

Drugi i ostatni dzień zimowych mistrzostw pływackich zgromadził w basenie Łódzkiej YMCA rekordową liczbę publiczności.

Walka o pierwsze miejsce w punktacji toczyła się jedynie pomiędzy śląskimi zespołami Dębem i EKS. Ostatecznie pierwsze miejsce zdobył SKS Katowice, ale tylko dzięki punktom uzyskanym w sztafecie 4 razy 200, w której „Dąb” nie startował.

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Warszawa dnia 5. 3. 1938 r.

Obligacje i papiery wartościowe:

3 proc. pożyczka inwestycyjna	84,88
4 1/2 proc. pożyczka państwowa wewn.	66,25
4 proc. konsolidacyjna	67,38
5 proc. pożyczka konwersyjna	69,75

Akcje w złocie:

Bank Polski	112,50
Lilpop.	64,00
Węgiel	31,50
Norbiln	78,50
Starachowice	39,25
Modrzewów	14,25
Haberbusch	48,25
Ostrowiec	57,90

Dowisy:

	trans.	sprzed.
Belgia	89,55	89,77
Berlin		213,07
Amsterdam	295,90	295,74
Kopenhaga		118,40
Londyn	26,46	26,53
Nowy Jork czek	5,26 3/4	5,28
Nowy Jork kabel	5,27	5,28 1/4
Osl		133,18
Parys	17,21	17,31
Stokholm	136,25	136,59
Wlochy		27,81
Helzinki		11,71
Wiedeń		99,25
Praga	18,51	18,56
Szwajcaria	122,85	122,65

Mistrzostwa świata w kombinacji alpejskiej

Polska zajęła drużynowo 7-me miejsce

W niedzielę zakończyły się w Engelbergu mistrzostwa świata w kombinacji alpejskiej. Drugiego dnia odbył się slalom na trasie długości 750 metrów przy różnicy wzniesień 200 mtr. Trasa była doskonale przygotowana. Organizacja pod każdym względem wzorowa. Pogoda była mroźna, ale słoneczna. Do slalomu stanęło ogółem 38 zawodników. Z Polaków najlepszy wynik uzyskał Bronisław Czech, klasyfikując się na 16-stym miejscu, a w kombinacji na 18-y miejscu.

Niespodzianką zawodów było dalekie 35-te miejsce zwycięzcy biegu zjazdowego francuza Couttet, który wskutek tego sklasyfikował się dopiero na 12-tym miejscu w kombinacji.

Wyniki slalomu panów:

1) Romminger (Szwajcaria) w ogólnym czasie 183,4, 2) Allais (Fran-

cja) 187,3, 3) Helmuth Lantschner (Niemcy) 187,7.

Wyniki Polaków: 16) Bronisław Czech 108,1 + 105,4 = 213,5, 18) Jan Lipowski 106,3 + 108,0 = 214,3, 23) Karol Zajac 112,3 + 107,6 = 219,8, 27) Schindler 116,5 + 105,4 = 221,9.

Wyniki slalomu pań:

1) Christl Cranz (Niemcy) 171,9, 2) Von Arx (Szwajcaria) 177,4, 3) Erna Sreuri (Szwajcaria) 179,1.

Wyniki kombinacji alpejskiej:

W ogólnej klasyfikacji kombinacji alpejskiej panów pierwsze miejsce i tytuł mistrza świata zdobył ponownie francuz Emile Allais. Francuz zapowiedział, że startuje po raz ostatni w zawodach, gdyż jego zajęcia zmuszają go do wycofania się z czynnego życia sportowego.

1) Allais (Francja) nota 331, 2) Romminger (Szwajcaria) 335, 3) Lant-

schner (Niemcy) 336.

Wyniki Polaków: 18) Bronisław Czech 382, 23) Jan Lipowski 402, 28) Karol Zajac 408, 32) Jan Schindler 436.

Kombinacja pań:

W klasyfikacji kombinacji alpejskiej pań pierwsze miejsce i tytuł mistrzyni świata zdobyła ponownie mistrzyni olimpijska Niemka Christl Cranz.

Klasyfikacja państw:

Wyniki w slalomie zdecydowały o wysunięciu się Niemiec na pierwsze miejsce w ogólnej klasyfikacji państw przed Francją, która prowadziła po pierwszym dniu. Ogólna klasyfikacja państw:

1) Niemcy, 2) Francja, 3) Szwajcaria, 4) Włochy, 5) Norwegia, 6) Czechosłowacja, 7) Polska, 8) Anglia 9) Ameryka.

Rekopis znaleziony w Saragocie

Romans orientalny napisał Jan Potocki

20

W owym czasie filozof Athenagoras przybył do Aten. Spostrzegłszy napis i zapytał o cenę; uderzyła go niezwykła taniść, zaczął badać jej przyczynę i gdy mu opowiedziano całą historię, zamiast cofnąć się, z tym większym pośpiechem dobił targu. Sprowadził się do domu i nad wieczorem kazał wnieść łożo do przedkorywanych komnat, przynieść lampę i swoje tabliczki do pisania, służącym zaś oddalić się na ostatnie skrzydło budynku. Natenczas, lekając się, aby rozigrana wyobraźnia za daleko go nie uniosła i nie przedstawiła mu rzeczy wcale nie istniejących, przygotował umysł, oczy i ręce do pisania.

Z początku nocy, jak w całym domu tak i w tej części panowało głucho milczenie, wkrótce jednak usłyszał zgrzyt łaźni i brzęk łańcuchów; pomimo to nie podniósł oczu, nie porzucił pióra, uspokoił się i, że tak rzeknę, zmusił do niezwracania na ze wnątrz żadnej uwagi. Tymczasem hałas coraz wzrastał, już dochodził do drzwi, nareszcie dał się słyszeć w samym pokoju. Filozof podniósł oczy i ujrzał widmo zupełnie takie, jakie mu opisano. Zjawisko stało we drzwiach i przyzywało go palcem. Athenagoras dał mu znak ręką, aby czekało i znowu zaczął dalej pisać, ale widmo, śnać zniecierpliwione, jęło nad samymi uszami filozofa potraszać łańcuchami.

Mędrzec odwrócił się i ujrzał, że duch nie przestawał go wzywać, wstał więc, wziął światło i poszedł za nim. Zjawisko kroczyło wolnym krokiem, jakgdyby przygniecione ciężarem łańcuchów, weszło na dziedzińiec domu i nagle w samym środku zapadło się w ziemię. Filozof, zostawiając sam, naznaczył to miejsce liściami i kamieniami i nazajutrz udał się do urzędników, prosząc, aby kazali przedsięwziąć poszukiwanie. Wykopano dół i znaleziono kościotrup, skłębony łańcuchami. Miasto poleciło uczcić te szczątki przyzwoitym pogrzebem i nazajutrz po oddaniu nieboszczykowi tej ostatniej przysługi, spokój na zawsze powrócił do domu.

Kabalista, przeczytawszy tę historię, dodał:

— Duchy, jak się tu przekonywamy, czelodny ojciec, pokazywały się od najdawniejszych czasów. Dowodzi nam tego zdarzenie Baltojwy z Endoru, i kabaliści zawsze mieli ich na swoje rozkazy. Z tem wszystkim przynajmniej, że wielkie zmiany zaszyły w świecie pandemonijnym. Tak na przykład upiory, jeżeli śmiem tak wyrazić się, należą do nowych odkryć. Rozróżniam między nimi dwa rodzaje mianowicie: upiory węgierskie i polskie, które są po prostu trupami wśród nocy, wychodzącymi z grobów dla wysysania krwi ludzkiej, i upiory hiszpańskie, nadają mu dowolne kształty i należą do szatańskiego rodzaju.

Kabalista wyraźnie chciał zwrócić rozmowę do okoliczności, mnie dotyczących, powstałem więc, może nawet zbyt gwałtownie, i wyszedłem na taras. Nie upłynęło pół godziny, gdy spostrzegłem moje dwie cyganki, które zdawały się zdygotać do zamku i w tej odległości zupełnie były podobne do Eminy i Zibeldy. Postanowiłem natychmiast korzystać z mego klucza. Poszedłem do mego pokoju po kapelusz i szpadę i po chwili byłem już u kraty. Otworzywszy ją, ujrzałem, że musiałem jeszcze dostać się na drugą stronę potoku. Na szczęście wzdłuż muru znalazłem jakby naumyślnie poprzybijane haki, za których pomocą dostałem się do kamiennego łożyska i, skacząc z jed-

nego kamienia na drugi, stanąłem na drugiej stronie i tuż przed sobą spostrzegłem dwie cyganki, które jednak wcale nie były memi kuzynkami. Jakkolwiek całe ich ułożenie było odmienne, przecie sposób ich obejścia odróżniał je od gburowatych i niewykształconych kobiet tego narodu. Zdało się prawie, że tylko na jakiś czas dla ukrytych celów przyjęły na siebie te role. Chciały zaraz mi wróżyć; jedna z nich ujęła moją dłoń, podczas gdy druga, udając, że czyta z niej całą moją przyszłość, mówiła we właściwym ich narzeczu: „Ah Cavalier, che vejo en vuestra bast. Dirvanos kamela, ma por quen? por demonios”. Ca to znaczy: „Ach szlachetny panie, widzę namiętną miłość na twojej dłoni, ale dla kogo? dla szatańców”.

Łatwo można domyśleć się, że nigdy nie byłbym odgadł, że dirvanos kamela znaczy w języku cygańskim namiętna miłość; ale dziewczęta wytłumaczyły mi te słowa. Następnie, biorąc mnie pod rękę, zaprowadziły do swego obozu, gdzie przedstawiły mnie rzeźkiemu i czerstwemu starcowi, którego nazywały ojcem. Starzec, rzucając na mnie złośliwe wejrzenie, rzekł:

— Czy wiesz pan, że znajdujesz się pośród czerechy, o której krąży po kraju dość niekorzystne wieści. Czy nie lekasz się naszego towarzystwa?

Na to słowo „lekasz” oparłem rękę na mojej szpadzie; ale starzec z uprzejmością podał mi dłoń i rzekł:

W istocie, zamiast pod szubienicą Los Hermanos, obudziłem się w moim łożku na halas, jaki sprawiali cyganie, podnosząc obóz.

— Wstawaj pan — rzekł do mnie naczelnik — mamy daleką drogę przed nami. Ale dostaniesz pan muła, jakiego nie znajdziesz w całej Hiszpanii i ręczę, że nie poczujesz zmęczenia.

Ubrałem się czempredzej i dosiadałem muła. Ruszyliśmy przodem z czterema cyganami dzielnie uzbrojonymi. Reszta bandy zdaleka zdążyła za nami, mając na czele dwie młode dziewczyny, które, o ile domyślałem się, były przyczyną przerwania mego snu ostatniej nocy. Zakręty ścieżek często wywyższały mnie lub zniżyły o kilkaset stóp od nich. Wtedy zatrzymywałem się i znowu zdawało mi się, że widzę moje kuzynki. Tymczasem stary naczelnik śmiał się z moich kłopotów.

Po czterech godzinach przyspieszono pogocho, przybyliśmy na szczyt wyniosłej góry, na którym znaleźliśmy znaczną ilość wielkich pak. Naczelnik natychmiast je policzył, zapisał i rzekł do mnie:

— Oto masz pan przed sobą towary angielskie i brazylijskie, wystarczające na potrzebę czterech królestw Andaluzji, Grenady, Walencji i Katalonii. Król wprawdzie cierpi nieco na naszym małym handlu, ale z drugiej strony ma inne korzyści, nieco zaś kontrabandy zabawia i pociesza ten biedny lud hiszpański. Wreszcie, tutaj wszyscy się tem trudnią. Niektóre z tych pak zostaną złożone w koszarach żołnierskich, inne w celach mnichów, ostatnie w grobowych podziemiach. Paki, czerwono naznaczone, dostaną się w ręce celników, którzy poszczyczą się nimi przed rzędem, podczas gdy ta ofiara tem więcej przywiąże ich do naszych interesów.

To mówiąc, naczelnik cyganów rozkazał pochować towary po różnych wydrążeniach skał, poczem ski-

— Wybacz pan, nie miałem zamiaru cię obrazić; przeciwnie, chciałem prosić cię, abys raczył kilka dni z nami przepędzić. Jeżeli podróż w te góry może cię zbawić, przyrzekamy pokazać ci najpiękniejsze i najstraszniejsze miejsca; doliny, czarujące wdziękim, obok przepaści, napelniających zgrozą; jeżeli zaś jesteś lubownikiem polowania, będziesz mógł zadośćuczynić twemu upodobaniu.

Przyjąłem jego ofiarę z tym większym pośpiechem, że rozprawy kabalisty zaczęły mnie już nudzić, jak również samotność jego zamku stawała mi się codziennie nieznośniejsza.

Natenczas stary cygan zaprowadził mnie do swego namiotu, mówiąc:

— Oto jest twoje mieszkanie przez cały czas, który raczysz wśród nas przepędzić. Nadto każę zatoczyć przy wejściu małą armatkę, obok której sam będę spał, aby tem lepiej czuwać nad twojem bezpieczeństwem.

Odpowiedziałem na to, że, mając zaszczyt być kapitanem w gwardii wallońskiej, we własnej szpadzie powinienem szukać bezpieczeństwa. Na te słowa starzec uśmiechnął się i rzekł:

— Muszkiety naszych rozbójników tak dobrze potrafią zabić kapitana gwardii wallońskiej, jak kogo innego; gdy jednak ci panowie raz będą ostrzeżeni, możesz pan spokojnie nawet odłączyć się od naszego towarzystwa. Przedtem, nieroztropnie byłoby narażać się bezskutecznie.

Starzec miał słusność i zawsty-

dziłem się niepotrzebnie junactwa.

Przepędziłem wieczór na obchodzeniu obozu i rozmawianiu z dwoma cygankami, które wydały mi się najdziwniejszymi, ale zarazem najszczęśliwszymi stworzeniami w świecie. Następnie zastawiono wieczerzę pod rozłożystym dębem, tuż przy namiocie naczelnika. Rozłożyliśmy się na skórkach jelenich; rozesłano przed nami zamiast obrusa bawolą skórę, wyprawną jak najdoskonalszy safian. Potrawy, zwłaszcza zaś zwierzyzna, były wysmienite. Córki naczelnika nalewały nam wino, ja wszakże wolałem gasić pragnienie wodą, która o dwa kroki od nas wytryskała ze skały przezroczystym strumieniem. Naczelnik uprzejmie podtrzymywał rozmowę, zdawał się wiedzieć o poprzednich moich przygodach i zapowiadał mi nowe. Nareszcie czas był udać się na spoczynek. Posłano mi łożo w namiocie naczelnika i postawiono straż przy wejściu. O samej północy rozbudził mnie jakiś szmer. Czulem, że z obu stron podnoszono moje nakrycie i tulono się do mnie. „Wielki Boże — rzekłem sam do siebie — mamże znowu obudzić się między dwoma wisielcami?” Jednakże nie zatrzymałem się na tej myśli, mniemałem, że gościnność cygańska nakazywała ten sposób przyjęcia i nie wypadało na wojskowego w moim wieku nie stosować się do raz przyjętych zwyczajów. W końcu zasnąłem z głębokim przekonaniem, że tym razem nie miałem do czynienia z wisielcami.

Dzień dwunasty

nał, aby zastawiono obiad w jaskini, z której widok rozciągał się dalej, niż można było okiem sięgnąć, czyli że widnokrąg całkiem zlewał się z błękitem niebios. Powaby natury z każdym dniem sprawiały na mnie coraz silniejsze wrażenie. Widok ten porządził mnie w nieopisanym zachwycie, z którego wyrwały mnie dwie córki naczelnika, przynosząc obiad. Zbliżka, jak to już powiedziałem, wcale nie były podobne do moich kuzynek, spojrzenia ich dawały mi poznać ich zadowolenie; ale tajemne jakieś przecucie ostrzegało mnie, że to nie one należały do przygody ostat-

niej nocy. Tymczasem dziewczęta przyniosły gorącą olla-podridę, którą wysłani naprzód ludzie rano jeszcze byli sporządzili. Stary naczelnik i ja szczerze zabraliśmy się do niej, z tą tylko różnicą, że on przepłatał swoje jedzenie częstym odwoływaniem się do obszernego bukłaku z winem, ja zaś poprzestałem na świeżej wodzie z sąsiedniego źródła.

Gdy zaspokoiliśmy głód, oświadczyłem mu ciekawość bliższego zapoznania się z nim; wzbraniał się długo, ja wszelako usilnie nalegałem, tak że nareszcie zgodził się opowiedzieć swoje przygody i zaczął w te słowa:

Historia Pandesawny, naczelnika cyganów

Wszyscy cyganie hiszpańscy znają mnie pod nazwiskiem Pandesawny. Jest to w ich narzeczu dosłowne tłumaczenie mego nazwiska rodzinnego, Avadero, gdyż dowiedz się pan, że bynajmniej nie urodziłem się wśród cyganów. Ojciec mój nazywał się Don Philippe d'Avadero i uchodził za człowieka najpoważniejszego i najbardziej wyrachowanego w swoim czasie. Do tego stopnia nawet był punktualnym, że gdybym ci opowiedział historię jednego jego dnia, widziałbyś przed sobą obraz całego jego życia a przynajmniej czasu, który upłynął między dwoma jego małżeństwami: pierwszym, któremu winien jestem życie, i drugim, które było przyczyną jego śmierci, gdyż zmieniło zwykły tryb, według jakiego przepędzał żywot.

Mój ojciec, będąc jeszcze pod opieką mego dziada, zakochał się w dalekiej swojej krewnej, którą zaślubił, skoro tylko stał się panem własnej woli. Biedna kobieta umarła, dając mi życie; ojciec zaś, niepocieszony po tej stracie, zamknął się u siebie przez kilka miesięcy, nie chcąc nawet widzieć żadnego z krewnych.

Czas, który słodzi wszystkie cierpienia, ukończył także jego żal i nareszcie ujrano go, jak otwierał drzwi od

swego balkon, który wychodził na ulicę Toledo. Przez kwadrans oddychał świeżym powietrzem i następnie poszedł otworzyć długie okno, które wychodziło na boczną ulicę. Spostrzegł w domu naprzeciwko kilka znajomych sobie osób i dość wesoło je pozdrowił. Następnego dnia, regularnie powtarzał to samo, aż wreszcie wieść o tej zmianie doszła do uszu Fra Heronimo Santez, Teatyna, wuja mojej matki.

Zakonnik ten przybył do mego ojca, powińszował mu powrót do zdrowia, nie wiele mówił mu o pociechach, jakie nam religia nastęrcza, ale natomiast usilnie namawiał go, aby oddał się więcej rozrywkom. Posunął na wet pobłażanie do dania mu rady, a żeby poszedł na komedię. Ojciec, pokładając nieograniczone zaufanie w Fra Heronimo, tego samego wieczoru udał się do teatru della Cruz. Właśnie przedstawiano nową sztukę, którą podtrzymywało całe stronnictwo Pollacos, podczas gdy drugie, starzawne Sorices wszelkimi siłami starało się ją wygwizdać. Spółzawodnictwo tych dwóch stronnictw tak dalece zajęło mego ojca, że odtąd nigdy własnowolnie nie opuścił żadnego widowiska.

(CIAĞ DALSZY NASTĄPI)

Kronika

8

marca

Wtorek

Kalendarz rzymsko-kal.

Pon. 7 Tomasa

Wtorek 8 Jana Bożego

Kalendarzyk meteorologiczny

Poniedziałek, godz. 10 rano. Ciśnienie atmosferyczne średnie 755 mm. Temperatura powietrza w ub. dobie najwyższa +8 st. C., najniższa +4 st. C.

Stan wody w Warcie wynosi 207 cm. — Temperatura wody +4 st. C.

Wschód słońca o godz. 6,09, zachód o g. 17,25. Wschód księżyca o godz. 9,10, zachód o godz. 0,36.

Nocne dyżury aptek

Śródmieście: apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18; apt. im. dr. Marcinkowskiego w Bazarze, ul. Nowa; apt. Zielona, ulica Wrocławska 31; apt. Czerwona, St. Rynek 37; apt. przy Grobli, W Garbary 41.

Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraśzewskiego 12. **Lazarz:** Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9. **Wilda:** Apt. pod Koroną, Górna Wilda 61. **Deblec:** Apt. przy ul. Debiń 12. **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna skiej 6. **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 19. **Staroleka:** Apt. miejscowa.

Ważne telefony:

Zegarynka — 07. Centrala międzymiastowa — 00. Informacja tel. — 09.

Telefon 20-33 — Jan Alejnik — Fotograf — reporter, św. Marcin 57.

Z miasta

— **Goetel na Setnym Czwartku!** Jubileusz 100-go Czwartku Literacko-Artystycznego, który Związek Zawodowy Literatów Polskich w Poznaniu obchodzić będzie w czwartek, dnia 10 bm. w Sali Kolumnowej Pałacu Działalności zapowiada się niezwykle uroczyste. Po przemówieniach reprezentantów P. A. L-u, Ministerstwa WR i OP, władz i społeczeństwa oraz delegatów Stowarzyszeń Kulturalnych całej Rzeczypospolitej nastąpi część ściśle literacka, w której fragmenty swojej najnowszej pracy odczyta członek Akademii Literatury Ferdynand Goetel. Początek o godz. 20 punktualnie! Wstęp za zaproszeniami.

— **Akademia żelobna** W dniu 13 bm. o godz. 12,15 odbędzie się w auli Uniwersytetu Poznańskiego uroczysta akademii żelobna, poświęcona organizatorowi i pierwszemu dowódcy armii wielkopolskiej sp. gen. Józefowi Dowbor Muśnickiemu. W akademii tej udział wezmą organizacje powstańcze Poznania, delegacje z województwa poznańskiego oraz całe społeczeństwo naszego miasta.

Z życia organizacyj

— **Konferencja św. Wincentego a Paulo** studentek U. P. chlubnie zapisuje się w pracy charytatywno-społecznej na peryferiach Poznania. W ub. roku ofiarne i z wielkim pożytkiem działały wśród dziewcząt z Naramowic. W tym zaś roku za teren swej pracy obrały sobie baraki przy ulicy Warszawskiej. Raz na tydzień gromadzą dziewczęta z barak w świetlicę, gdzie przez pogadanki, wykłady i ciekawe urozmaicenia bogacą umysły i serca chętnie garnących się do nich dusz. Kierownictwo tych świetlic spoczywa w rękach p. Uzarskiej, stud. farm.

— **Ze życia Związku Urzędników Kolejowych.** W ostatnich tygodniach odbyły się ważne zgromadzenia kół fachowych Związku Urzędników Kolejowych, na których ustępujące zarządy przedstawiły obszernie sprawozdania z całorocznej działalności, po czym dokonano wyboru nowych zarządów na rok 1938/39. **Kóło Urzędników Średnich**, liczące 230 członków, wysłuchało sprawozdania prezesa Teofila Mayera o przebiegu Kongresu Pracowniczego w Warszawie i referatu przedstawiciela zarządu okręgowego, po czym uchwalono absolutorium ustępującemu zarządowi i wybrano nowy, do którego weszli pp. Mayer Teofil — prezes, Linda — wiceprezes, Miłowski — sekretarz i Wasiak — skarbnik. Delegatami na zjazdy wybrano pp. Mayera i Wasiaka. **Kóło Zawodowców Stacji** odbyło walne zebranie pod przewodnictwem wiceprezesa zarządu okręgowego ZUK, p. Rochatki i wybrało zarząd w składzie: pp. Gałęski Józef — prezes, Czajka — wiceprezes, Szalek — sekretarz, Jamroz — skarbnik. Delegatami na zjazdy wybrano pp. Gałęskiego i Szajka. **Kóło Telefoniści** — wybrało zarząd w składzie: pp. Król Aleks. — prezes, Szulczyński — wiceprezes, Greffing — sekretarz, Peisert — skarbnik. Delegatem na zjazdy wybrano p. Króla Aleksandra. **Kóło Rewidentów Wagonów** — odbyło walne zebranie, na którym wiceprezes zarządu okręgowego p. Borowiak wygłosił dłuższy referat o działalności Związku, w sprawie zniesienia względnie zmniejszenia podatku specjalnego, reformy ustaw uposażeniowej i emerytalnej, w nowych przepisach emerytalnych i przeprowadzonych awansach. Zarząd wybrano w następującym składzie: prezes — Pokrywka W., wiceprezes — Smarzak, sekretarz — Waberski i skarbnik Jankowiak. Delegatem na zjazdy wybrano p. Pokrywkę Władysław.

Przed ogólnopolskim kongresem chrześcijańskich przemysłowców i kupców drzewnych

Poznań, 7. 3.

Organizacje przemysłowców i kupców drzewnych Zachodniej Polski utworzyły Blok Chrześcijańskich Organizacji Drzewnych, który wyłonił wspólną reprezentację i występować będzie od tej chwili na terenie Rady Naczelnej Związków Drzewnych jako zwarta grupa, związana wspólnotą zadań i celów.

Blok przystępuje obecnie do zorganizowania chrześcijańskich przemysłowców i kupców drzewnych w całej Polsce.

Po ujęciu w jednolite ramy istniejących już i nowopowstałych związków, komitet

organizacyjny przystąpi do zwołania kongresu, który będzie wobec szerokiej opinii manifestacją prężności rozwojowej i zorganizowanej siły polskiego przemysłu i handlu drzewnego.

Komitet organizacyjny kongresu, zamierzając utworzyć organizacje w głównych ośrodkach Polski, prosi wszystkich przedstawicieli przemysłu i handlu drzewnego o wypowiedzenie swych uwag w tej sprawie, o nadesłanie swych adresów oraz o wskazanie osób, które mogłyby podjąć na swym terenie te wielce odpowiedzialne prace.

Rzemiosło i przemysł a wystawa prac terminatorów

Wszelkiego rodzaju wystawy i pokazy mają dla rzemiosła i przemysłu niezaprzeczalną wartość. Oczywiście zależnie od charakteru wystawy odmiennie ocenia się, czy zadania jej zostały osiągnięte. W ocenie Targów Poznańskich zwraca się szczególną uwagę na ilość i wartość zawartych transakcji, jako najbardziej istotną cechę Targów.

W stosunku do wystawy prac terminatorów, która odbędzie się w Poznaniu w dniu 18 i 19 kwietnia r. b. trzeba zastosować jednak zupełnie odmiennie kryteria.

Wystawa zobrazuje przebieg kształcenia zawodu w warsztatach produkcyjnych i w szkołach dokształcających. Wykaże społeczeństwu, że warsztat rzemieślniczy, czy przemysłowy to nie tylko instytucja o charakterze wyłącznie gospodarczym, lecz w pewnych wypadkach spełnia on istotną funkcję wychowawczą i dydaktyczną, przygotowując młode pokolenie nie tylko na dzielnich fachowców, ale i na świadomych i prawnych obywateli.

Rzemiosło i przemysł będą miały na wystawie poraz pierwszy okazję dowiedzieć namacalnie swoich słusznych zadań, o które walczą od lat by społeczeństwo i władze uznały w

warsztacie produkcyjnym tę wielką rolę jaką one spełniają kształcąc i wychowując młodzież.

Należy jeszcze zwrócić uwagę na jedną, najbardziej charakterystyczną cechę wystawy. Cechą tą to podstawowa zasada jaką przyjęto w ocenie eksponatów. Muszą one koniecznie posiadać wartość praktyczną. Mogą to być przedmioty całkowite, lub części wykonane przez uczniów w warsztacie — bieżących zamówień klienteli. A więc eksponaty nie na pokaz, lecz do codziennego użytku.

Z tą zasadą wiąże się jeszcze zadanie łączności nauki szkolnej z nauką warsztatową. Rysunki oraz kalkulacje materiału i czasu pracy uczeń opracuje w szkole dokształcającej pod kierunkiem nauczycieli.

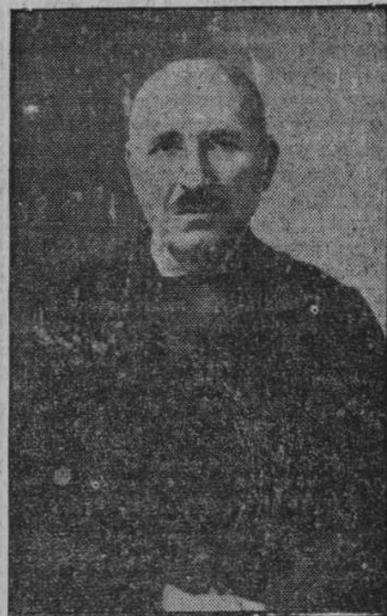
A więc postulat wiązania szkoły z życiem, teorii z praktyką znajdzie na wystawie jak najszersze zastosowanie.

Wystawa prac terminatorów ma jeszcze specyficzne zadania do spełnienia. Przez zobrazowanie przebiegu kształcenia w całym szeregu zawodów ułatwi ona niewątpliwie wielu rodzicom zwiędzającym orientację i decyzje w wyborze zawodu dla własnych dzieci.

również ustalono formy jej przeprowadzenia.

Dalsze poruszane na posiedzeniu sprawy stanowiły ustalenie wytycznych do przeprowadzenia badań nad zagadnieniem polskiego handlu hurtowego, unarodowienia przemysłu oraz sprawy żydowskich przedstawicieli handlowych. Wysłunęto w tych problemach szereg tez, które w dalszych etapach pracy będą przedmiotem szczegółowych rozważań.

Tajemniczy Jaskinow'ec

Jak już donosiliśmy, w lesie miejskim pod Koźminem, dzierżawionym przez rolnika Kowandego z Gałazek, napotkano męczennika, który od października ub. roku zamieszkiwał w jamie wygrzebanej własnymi rękami, nie całe 3 metry długiej i metr wysokiej. Tajemniczy jaskiniowiec, którego nazwiska nikt nie zna, ma 50 lat, jest wzrostu 1,65 m. — ciemno-blondyn, łysawy o rudawym zarostku i czarnej cerze.

Pustelnik ten ubrany był w szarą zimową burkę, spodnie drelichowe. Na marynarce wyszyty był monogram z liter „Cr. i „R”.

Jaskiniowca umieszczono w przytulku miejskim. ledztwo w celu ustalenia jego nazwiska prowadzi miejscowy posterunek Policji Państwowej.

Zdjęcie nasze przedstawia tajemniczego jaskiniowca zaraz po ujęciu.

Inauguracja wykładów dla inteligencji

Dziś w poniedziałek o godz. 20 w sali 18 Coll. Minus odbędzie się uroczysta inauguracja wielkopostnych odczytów dla inteligencji na temat katolickiej myśli społecznej.

Inauguracyjny wykład n. t. „Filozoficzne i teologiczne założenia katolickiej myśli społecznej” wygłosi ks. prałat dr. Zychliński.

Poniedziałkowy odczyt będzie wprowadzeniem słuchaczy w całokształt zagadnień poruszanych w następnych referatach dotyczących problemów społecznych, których rozwiązanie tkwi w etyce i nauce katolickiej.

Wykłady odbywać się będą co poniedziałek i czwartek aż do 7 kwietnia br. włącznie.

Powszechne wykłady rolnicze

Wielkopolskie Tow. Kółek Rolniczych urządza w dniach 8 i 9 bm. w auli Wyższej Szkoły Handlowej (Wąły Zygmunta Staroego 2-3) powszechne wykłady rolnicze.

Program wykładów jest następujący:

Wtorek godz. 10,30 p. prof. Pietruszyński — „Rolnictwo wielkopolskie w przeszłości”, godz. 11,30 p. Stanisław Mikołajczyk — prezes WTKR. — „Rola Wielkopolski w życiu gospodarczym Polski”, godz. 15 p. inż. Piotr Obara — „Wielkopolska jako okręg wysokogatunkowej produkcji roślinnej”, godz. 16 p. prof. dr. Tadeusz Kopniński — „Wielkopolska jako okręg wysokogatunkowej produkcji zwierzęcej”.

Środa godz. 10,30 p. mgr. Edward Iwaszkiewicz z Warszawy — „Prace nad organizacją zbytu artykułów rolnych na rynku wewnętrznym”, godz. 11,30 p. dr. inż. Damazy Jerz Tilgner z Warszawy — „Zagadnienia przetwórstwa i chłodnictwa gospodarskiego”, godz. 15 p. prof. dr. Florian Barciński — „Możliwości uprzemysłowienia Wielkopolski a rolnictwo”, godz. 16 p. Zygmunta Rusinek z Warszawy — „Uregulowanie stosunków finansowych w rolnictwie”.

Opiata na pokrycie kosztów wynosi 45 groszy dla członków za okazaniem legitymacji na każdy dzień. Niemalokausale płacono podwójnie.

Kinoteatr „ŚWIT”

Piękny film przedstawiający wzruszające dzieje człowieka i psa

„NIEMY BOHATER”

Noah Berry - Barbara Read i fenomenalny pies Treve

Film oryginalny, wydarty z księgi prawdziwego życia. — Ładny kolorowy dodatek.

Awantura w „Cafe George”

Wczorajszej niedzieli miała miejsce w „Cafe George” awantura, zakończona wybięciem szyby wystawowej. Personel kawiarni przedstawia sprawę w ten sposób, iż niejaki Trawiński, kupiec z ul. Wielkiej, zjawił się w lokalu, zażądał alkoholu.

Gdy mu odmówiono, począł awanturować się, został przez personel usunięty z lokalu i z zemsty kopnięciem nogą (?) wybił szybę.

Awantura wywołała niesmak u inteligentnej publiczności przebywającej w lokalu.

Student rzucił się pod koła pociągu

Wczoraj wieczorem o godz. 20 na torze kolejowym w pobliżu ul. Cichej rzucił się pod pociąg 25-letni student prawa U. P. Zdzisław Ciołczyk pochodzący z Dąbrowy Górniczej. Ciołczyk poniósł śmierć na miejscu. Zalarmowane władze policyjne ustaliły, że denat odnajmował przy ul. Kanałowej 8/9 pokój. Jak z zeznań domowników wynikało Ciołczyk powrócił w nocy z soboty na niedzielę o godz. 2 do domu. Następnie słyszano, że wyszedł z pokoju o godz. 5 rano. Gdy służąca rano przystąpiła do sprzątania pokoju zauważyła na stole listy Ciołczyka. Zanępokojona słuchająca wszczęła alarm. Ponadto w szafie znaleziono miednicę z krwią, której wypuścił sobie Ciołczyk w zamiarze samobójczym. Natychmiast wszczęte poszukiwania za studentem nie doprowadziły do wyniku. Dopiero wle-

czorem dowiedziano się o strasznym czynie młodzieńca.

W pozostawionych do rodziny listach C. podał jako przyczynę pozabawienia się życia niemożność zrealizowania swych planów życiowych.

O wstrząsającym wypadku powiadomiono natychmiast rodzinę. Zwłoki Ciołczyka przewieziono do Zakładu Medycyny Sądowej.

Z komisji unarodowienia handlu

Na ostatnim posiedzeniu Komisji unarodowienia handlu przy Wielkopolskim Zw. Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich dyskutowano między innymi nad problemem opieki nad kupcami z Ziemi Zachodnich, którzy przesiadli się na teren o przewadze handlu żydowskiego. Podkreślono konieczność zżądzenia tej opieki w dwóch kierunkach — moralno-towarzystwem i opieki nad działalnością gospodarczą, przy czym

Z ostatniej chwili:

Deklaracja Przewodniczącego Grupy Parlamentarnej O. Z. N. w Senacie

tel. wł. Warszawa, 7. 3.

(S. S.) Dzisiejsze posiedzenie plenarne Senatu, które rozpoczęło się o godz. 10-tej rano i poświęcone było w całości dyskusji generalnej nad budżetem. W zastępstwie referenta generalnego sen. Rostworowskiego, referował sen. J. Jędrzejewicz. Wezwał on Senat do przyjęcia budżetu w brzmieniu nadanym mu przez komisję.

Jako następny mówca zabrał głos prezes Parlamentarnej Grupy O. Z. N. sen. plk. Dąbkowski. Mówca na wstępie stwierdził, że mamy po za sobą dwa wielkie osiągnięcia. Pierwszym jest zakreślenie granic państwa i zdobycie trwałego pokoju, drugim zbudowanie struktury państwa na zdobytym i obwarowanym terenie. Z kolei sen. Dąbkowski przeszedł do omówienia spraw, które pozostają jeszcze do zrobienia. Pierwszą z nich jest ułożenie i skonsolidowanie życia narodu aby dać on mógł maksimum dynamiki i sprawności w świadomym i celowym działaniu. Trzeba stworzyć i rozwinąć wysoko wartościowe kryteria, któreby mogły wszystkich skupić w jednolitym wysiłku. O. Z. N. idąc za wskazaniem marsz. Rydza-Śmigłego przyjął w zasadzie kryterium hasła obrony państwa w najszerszym tego słowa znaczeniu. OZN, zainicjował pracę nad rozwiązaniem tego hasła i pracom tym dał wyraz w Deklaracji Lutowej, która zawiera ramowe sformułowanie zagadnień dotyczących naszego życia narodowego, oraz polskiego Państwa, wypływających z interesu narodu. Dalej mówca podkreślił, że jest niemożliwe oddzielenie zagadnienia organizacji życia narodu od spraw i zadań, do których organizacja ta ma być wstępem i przygotowaniem. Do zadań tych należy stworzenie normalnych warunków w dziedzinie samorządu, jak np. przewidziana przez konstytucję organizacja samorządu świata pracy, jak wreszcie zagadnienie wsi, które jest jednym z najtrudniejszych i najważniejszych zagadnień w Polsce, a od rozwiązania którego zależy w dużym stopniu narastanie siły Państwa.

Sen. Dąbkowski stwierdza, iż zasadami tymi kierować się będzie OZN nie tylko we własnych pracach, lecz również przykładając je będzie jako sprawdzian wartości pracy Rządu.

Z kolei sen. Dąbkowski odczytał deklarację treści następującej:

„Społeczeństwo polskie rozumiejąc współczesną rzeczywistość przyjęło idee konsolidacji w sposób pozytywny. Mimo oporów, które w różny sposób usiłowały ją wypaczyć, ogromna większość społeczeństwa w dalszym ciągu uznaje, że OZN łączy nas we wspólnym wysiłku, a nie rozprasza ich. W dziele gotowości obrony państwa stwierdzamy ogromny postęp w skali rzeczywistości wyjątkowej, jak na ten krótki okres czasu, w którym został on dokonany. W dziedzinie polityki zagranicznej możemy

skonstruować raz jeszcze nie tylko jej prawidłowość, ale zarówno fakt wzrostu uznania dla wartościowania tej polityki ze strony świata zewnętrznego.

Sytuacja polityczna i gospodarcza naszego państwa wyprowadzona jest na szeroką płaszczyznę programowego działania obliczonego na dalszą metę. Wejście na tę drogę widoczne jest w rozbudowie COP. i w dalszym przekreśleniu podziału dawnych zaborów. Stwierdzamy zatem w tej dziedzinie polityki państwowej kierunek rozwoju ku lepszemu, uważając za konieczne dalsze planowe i światłe działanie w tym kierunku.

Jako konieczne uzupełnienie działalności rządu widzimy skoordynowanie prac poszczególnych resortów, co stać się może waznym czynnikiem dla zjednoczenia społeczeństwa.

To też głosować będziemy za budżetem państwowym i ustawą skarbową z tą naszą troską i tę postawę chcielibyśmy specjalnie podkreślić.

Po przemówieniu sen. Dąbkowski zabrał głos sen. W. Sieroszewski, który omawiał zagadnienia kulturalne. Poczem zabrał głos sen. Krzemiński, który polemizował z sen. Dąbkowskim, oraz sen. Małski, który w doskonałym rzęście przez kolegi oklaskiwanym przemówieniu wskazał na osiągnięcia narodu polskiego, a przede wszystkim na wysiłek światła pracy, który świadczy o jego wielkim samozaparciu się siebie dla zaspakajania potrzeb budżetu Państwa.

Szczegóły zbrodni w Skierniewicach

Ordynans mordercą żony generała

te. wł. Warszawa, 7. 3.

(S. S.) Opinia publiczna stolicy żyje pod wrażeniem wstrząsającej zbrodni, dokonanej wczoraj w Skierniewicach na osobie małżonki, córki, wychowawcy i służącej dowódcy dywizji piechoty gen. Kozickiego. Według ostatnich danych tło sprawy i jej przebieg przedstawia się następująco:

Gen. Kozicki pozostawał ostatnio dłuższy czas w szpitalu im. Marsz. Piłsudskiego w Warszawie. Wczoraj wieczorem generał powrócił do Skierniewic, witany na dworcu przez oficerów garnizonu i kompanię honorową.

W towarzystwie adiutanta kpt. Dratwy, udał się generał do mieszkania swego w willi przy ul. Marsz. Piłsudskiego 14, w której został drzwi zamknięte. Po pewnym

czasie w towarzystwie zawezwanej żandarmerii wyważono drzwi. W przedślonku do kuchni natknął się na zwłoki swej żony, 42-letniej Heleny zawinięte w kołdrę.

Ciało smasakrowane było 7 uderzeniami siekiery. Na ten widok generał stracił przytomność. W następnym pokoju kap. Dratwa znalazł zmasakrowane również zwłoki 5-letniej córki, oraz zwłoki służącej i 18-letniej wychowawcy.

Sledztwo wykazało, że morderstwa dokonał ordynans Janowski, który po południu wyjechał w kierunku Warszawy. Ordynans Janowski miał jutro być zwolnionym z wojska, po spełnieniu obowiązku służby. Na miejscu zbrodni bawią władze śledcze z Warszawy.

Katastrofa bombowca niemieckiego

Zginął w niej adiutant Goebbelsa Ks. v. Schaumburg-Lippe

Berlin, 7. 3. (PAT).

Książę Wilhelm Fryderyk v. Schaumburg zabił się w piątek w Neu Brandenburg pod Berlinem w katastrofie samolotu bombowego. Szczegóły wypadku nie są znane. Ministerstwo lotnictwa nie potwierdziło tej wiadomości ani też nie zaprzeczyło.

Książę Wilhelm Fryderyk v. Schaumburg Lippe, który zginął w katastrofie lotniczej, był drugim synem księcia Fryderyka Jerzego i Antoniny Anny księżniczki Anhalckiej. Urodził się w roku 1912 w Raciborzu, był porucznikiem lotnictwa i adiutantem ministra Goebbelsa.

Krwawa bitwa z Arabami

Powstańcy arabscy przerwali pierścień wojsk angielskich

Jerozolima, 7. 3. (PAT).

W środkowej Palestynie prowadzona jest w dalszym ciągu walka z powstańcami. W walce tej biorą udział 3 pułki i 6 samolotów.

Do soboty wieczora stwierdzono, iż po stronie terrorystów padło 50 zabitych, 26 rannych wzięto do niewoli. Część bandy ukrywa się w różnych miejscowościach dokoła Umelfahm.

Samoloty poszukujące terrorystów, intensywnie bombardują te miejscowości. Po stronie angielskiej zanotowano tylko 2 nowych rannych. Powstańcy ucie-

kając pozostawili wiele karabinów, zwłaszcza wielką ilość amunicji.

Bitwa wciąż jeszcze trwa. Terrorysty stawiają opór małymi oddziałkami, co pozwoliło im w niedzielę rano na przerwanie w paru punktach coraz bardziej zacieśniający się pierścień wojsk angielskich i przekroczyć granicę Transjordanii.

Straty terrorystów wynoszą 80 zabitych i wielu rannych.

Przypuszczają tu, że bitwa ta, największa od początku niepokoju, będzie stanowiła decydujący moment w akcji zwalczania terrorystów w Palestynie.

Sensacyjne zeznania Rakowskiego

Proces moskiewski wywołuje w Anglii obrzydzenie

Londyn, 7. 3. (PAT).

Sensacyjne zeznania Rakowskiego w procesie moskiewskim, który powołał się na cały szereg osób narodowości angielskiej, z którymi rzekomo spiskował przeciwko Stalinowi, wywołały tu wielkie zainteresowanie. Nazwiska angielskich oficerów służby wywiadowczej, podane przez Rakowskiego, wydają się zmyślone, podobnie jak nazwisko rzekomej „lady Paget”. Istnieje wprawdzie osoba tego nazwiska, należy jednak do najwyższych sfer dworskich w Anglii, z których nie rekrutuje się agentów tajnego wywiadu.

Dziennikarz, nazwiskiem Michael Farb-

man, który miał rzekomo być łącznikiem pomiędzy Rakowskim a wywiadem angielskim, był istotnie przez szereg lat korespondentem „Manchester Guardian” w Moskwie, lecz zmarł w Londynie 4 lata temu. Wymieniony w procesie „przewódca koope ratystów angielskich” nazwiskiem Alexander — istnieje. W Izbie Gmin zasiada z ramienia ruchu współdzielczego poseł robotniczy, nazwiskiem Alexander, który w gabinecie Mac Donalda był ministrem marynarki. Przypisywane mu przez oskarżonych bolszewików zamiary, wydają się jednak zmyślone.

Cały proces, który wywołuje w opinii

angielskiej obrzydzenie, wzmocni niewątpliwie i tak już bardzo silną tendencję tutejszych kół oficjalnych w kierunku niedopuszczenia Sowietów do udziału w regulowaniu spraw europejskich. Wyraźne stanowisko w tym duchu zajął premier Chamberlain, gdy w czasie ostatniej debaty w Izbie na zarzut opozycji socjalistycznej, że nie wciąga się Rosji sowieckiej do rokowań europejskich, oświadczył, że Rosja jest tylko częściowo mocarstwem europejskim, a więcej azjatyckim.

Woroszyłow zachwiany

Moskwa, 7. 3. (ATE).

Według krążących tu uporczywie pogłosek należy spodziewać się bardzo gwałtownego spadku popularności obecnego komisarza wojny marszałka Woroszyłowa. Trudno przewidzieć dziś, czy marszałek Woroszyłow w ogóle zostanie usunięty ze swego stanowiska, a miejsce jego zajmie dotychczasowy jego zastępca Fedko, należy bezwzględnie spodziewać się poważniejszych zmian w tym resorcie.

W ślady Krestinśkiego

□ Berlin, 7. 3.

W dniu wczorajszym radio niemieckie podało sensacyjną wiadomość, jakoby Bucharin na sobotniej rozprawie zaprzeczył organizowania sabotażów i kontaktu z „wrogami rewolucji”. Usiłowania prokuratora ku wydobyciu od Bucharina „przyznania się” nie odniosły skutku, wobec czego rozprawę odroczone do dnia dzisiejszego.

Idąc śladem metod sądowych Sowietów, należy się spodziewać, że Bucharin wstąpi na dzisiejszej rozprawie w ślady Krestinśkiego i złoży pokutne zeznania.

**Bezrobotny czeka na pracę i chleb
Złóż ofiarę na Pomoc Zimową!
Konto P. K. O. 70.200
Pomoc Zimowa**

Warta wzbiera

Z górnego biegu Warty nadchodzą wiadomości o przybraniu wody w rzecce. W Koninie np. poziom Warty wynosił dziś 1,95 m, ponad poziom normalny. W czasie ostatniej wielkiej fali w dniu 24 stycznia rb. stan wody w Warcie wynosił 2,54 m.

Zebranie w „Olimpii”

T. zw. „Stronnictwo Narodowe” nie omija żadnych sposobności i okazji, by pewne wydarzenia dyskutować w swojej roboczej porcie. Tak i teraz straszna zbrodnia lubońska posłużyła starym partyjnikom do zaaranżowania wiecu antykomunistycznego, który odbył się wczoraj w Cyrku „Olimpii”.

Poświęcenie chorągwi szkolnej

Staraniem koła rodzicielskiego prywatnego gimnazjum Marii Panny w Poznaniu, odbyło się w niedzielę uroczyste poświęcenie i wręczenie chorągwi szkolnej. Po nabożeństwie odbyła się w Domu Rzemieślniczym uroczysta akademii, w czasie której nastąpiło wręczenie chorągwi oraz wbijanie gwoździ pamiątkowych. Dalszą część akademii wypełniły produkcje artystyczne młodzieży.

Akademie zakończono wspólnym odśpiewaniem hymnu „Boże coś Polskę”.

Bestiański napad w lesie

Wczoraj pod wieczór w lesie w okolicy Splawia pod Poznaniem dopuszczono się potwornego napadu na 32-letniego robotnika bez pracy Pawła Barana z Zalasewa pod Swarzędzem.

Nieznaní sprawcy napadli na Barana i poderżnęli mu nożem gardło, pozostawiając zbroczonego we krwi i bezprzytomnego na łasce losu.

Przywołane pogot. rat. (66-66) przewiozło ciężko poranionego do szpitala miejskiego.

Z powodu silnego upływu krwi Baran nie może złożyć zeznań wyjaśniających zagadkę bestiańskiego napadu.

Wybory w Bułgarii

Sofia, 7. 3. (PAT).

Wczorajsze wybory do parlamentu w prowincjach Szumen i Stara Zagora odbyły się w zupełnym spokoju i porządku. Mimo wielkiego napływu wyborców nigdzie nie zanotowano żadnego incydentu. Kobiety bułgarskie, które po raz pierwszy korzystają z prawa głosowania, wzięły czynny udział w wyborach. Obie wspomniane wyżej prowincje mają wybrać według obowiązującej ordynacji wyborczej 47 posłów na ogólną liczbę 160.

Dwaj bandyci skazani na śmierć

Rzeszów, 7. 3. (PAT).

W sobotę 5 bm. przed sądem przysięgłych w Rzeszowie stanęli Paweł Bil, Michał Woźniak, Jurko Leśniak i Piotr Dzin-dzio, oskarżeni o napad rabunkowy z bronią w rękę na dom Jana Rzędzińskiego w miejscowości Gwoździłance pod Rzeszowem. Po napadzie do ścigających sąsiadów sprawy dali szereg strzałów, od których został zabity Michał Rzędziński.

Po przeprowadzonej rozprawie na podstawie werdyktu sędziów przysięgłych trybunał skazał Pawła Bila i Michała Woźniaka na karę śmierci przez powieszenie, pozostałych zaś oskarżonych na karę 5 lat więzienia.

FIRMY GODNE POPARCIA

WYKWINTNE PALTA,
UBRANIA MĘSKIE
MUNDURKI SZKOLNE
Polecą firma EDMUND RYCHTER, Kra-
wiewstwo męskie u szczytu doskonałości
Materiały z metra
EDMUND RYCHTER, Poznań, trzy skła-
dy Centrala Fr. Ratajczaka 2. Filie
OSTRÓW Wlkp.

RADIOAPARATY — ŻYRANDOLE

aparaty radiowe na najdogod-
niejszych warunkach spłaty.
Detektory na głośnik. Żyran-
dole oraz wszelkie oświetlenia
w wielkim wyborze. Wykonu-
jemy instalacje wszelkiego ro-
dzaju. Idaszak i Walczak, Po-
znań, św. Marcin 18 przy ul.
Fr. Ratajczaka.

KOŁDRY PUCHOWE

na wełnie i wacie oraz białizną paćciole-
wają polecą w olbrzymim wyborze Poznań-
ska Fabryka Kołder, właśc. St. Wie-
cerek.
Poznań jedynie Plekary 1
Specjalność: Garnitury wprawne.

Centralna Drogeria J. Czepczyński

Poznań, Stary Rynek 8.
Telefon zbiorowy 45-45.
Polecą najtaniej: Farby — Laktery — Po-
kosty i wszelkie przybory malarskie
Mydła i proszki do prania — Mydła to-
aletowe — Perfumy — Wody kolońskie
oraz wszelką kosmetykę — Frotory —
Ścierki oraz szczotki wszelkiego rodzaju.
Dział Drogeria „Universum” ul. Fr. Ra-
tajczaka 35.
Telefon 2749.
Fabrykacja środków do zwalczania szko-
dników w polach, lasach i ogrodach
Artykuły białnicze.

ŚWIATOWEJ SŁAWY

CHIROMANTKA

grafolog-fizjognomistka, A. Jakubowska,
z długoletnią doświadczoną praktyką na
podstawie badań naukowych zdumie-
wiająco przepowiada przyszłość, tera-
niejszość i przeszłość, szczęście w mi-
łości, loterii, sorawy rodzinne, handl.
sądowe. Wnada w trans. Przenika psycho-
logię osób. Ostrzega przed niebezpie-
czeństwem, stratą, kradzieżą. Liczne po-
dziękowania z kraju i zagranicy. Fr. Ra-
tajczaka 15 m. 10, II ptr. nad kuchnią
restauracji w Pasażu Apollo.

— Umysłowi ZPP. W dniu 8 bm. odbę-
dzie się o godz. 19.30 zebranie Filii Pracow-
ników Umysłowych ZPP. w sali Piwnicy Ra-
tuszowej. Referat o „Czerwonym niebezpie-
czeństwie” wygłosi p. red. Jan Zagierski.
Goście mile widziani.

Rozstrzygnięcie konkursu na hasło propagujące spożycie ryb

W lokalach Związku Obrony Przemysłu
Polskiego odbyło się zebranie Komisy-
ji Konkursowej Komitetu Propagandy
Spożycia Ryb. Z ogólnej liczby około 400
nadesłanych rozmaitych haseł propagan-
dowych nagrodzono 14 następujących:

1. „Szczupak, lin i karp — to dla zdro-
wia skarb”.
2. „Z polskich wód, polska ryba
To najlepsza w świecie chyba,
Daje ona w zdrowiu zyski,
Szkoda jej w żydowskie pyski.”
3. „Ryby jedz nie tylko w piątki,
Lecz codziennie, nawet w piątki.”
4. „Zamiast nieznosnego tranu
Daj mi smacznej ryby, mamol!”
5. Słabe zdrowie, wzięte siły
ryby często pokrzepiły.”
6. „Czy smażona czy też z masłem,
Ryba zawsze naszym hasłem.”
7. „Gdy artretyzm wzięł cię w tryby,
Zostaw mięso, jadaj ryby.”
8. „Hasłem każdej gospodyni,
Więcej ryb, mniej wieprzowiny.”
9. „I mięsa funty nie sprawią tego
Co rybie białko dla zdrowia twego.”
10. „Pokarm z ryby najzdrowszy,
I od mięsa niedroższy.”
11. „Jadło w spisie naszych matek, pań
Niech będzie więcej ryby od
mięsnych dań.”
12. „Zrób rozsądny w życiu krok,

Jedz ryby cały rok.”
13. „Całej Polsce głosim wieść,
Trzeba więcej ryb nam jeść.”
14. „Spożyta ryba to najlepszy lek
Daje nam zdrowie, a rybakom chleb.
Chcesz być więc zdrowym i innym
pracę dać

Musisz dużo ryb spożywać.”
Nazwiska osób nagrodzonych są nastę-
pujące: Mila Majewiczówna, Staroleka,
św. Antoniego 33. Gabryela Kaźmier-
czak, Zbąszyń, Kaźmierska 29. Leon Ko-
strzewski, ul. Ogrodowa 5 m. 8. Kata-
rzyna Pukawkowa, ul. Chełmońskiego 5.
Janina Hoffmann, Dębica, ul. Brzozowa
17 m. 6. Maria Lenartowska, ul. Asny-
ka 5 m. 2. Apolonia Trojakowa, Dłu-
ga 11 m. 26. Stanisław Gawroński —
Śrem, Farna 1. Władysław Sumiński,
Żupańskiego 6a m. 21. Witold Hoffman,
Promienista 28. Krystyna Krysicka,
Al. Marcinkowskiego 2a m. 5. Czesław
Jan Dekiert, Mostowa 26 m. 13. Antoni
Jaszczak (Górna Wilda 4 m. 6.
Nagrody są następujące: I nagroda
— 14 kg wyborowych ryb (po 2 kg przez
7 piątek), II nagroda — 10,5 kg wy-
borowych ryb (również przez okres po-
stu), III nagroda 4,5 kg wyborowych
ryb, IV nagroda 3 kg wyborow. ryb,
oraz 10 nagród pocieszenia po 2 kg wybo-
rorowych ryb.

Czerwona dżuma

Wszystkich członków Związku
Pracowników Umysłowych Z. Z. P. i
członków bratnich związków zapra-
szamy na zebranie, które odbędzie
się dnia 8 bm. o godz. 19.30 w sali
Piwnicy Ratuszowej. Redaktor Jan
Zagierski wygłosi interesujący od-
czyt p. t. „Czerwona dżuma”. Po od-
czytanie dyskusja.

Zarząd Filii
Zw. Pr. U. Z. Z. P.

Jubileusz artystki poznańskiej

W dniu wczorajszym znana artystka o-
perowa p. Maria Janowska - Kopczyńska
obchodziła uroczyste jubileusz 25-lecia
swej pracy artystycznej. Wczorajsze jubileu-
szowe przedstawienie w operze „Trubadu-
ra” zgromadziło poza liczną publicznością
przedstawicieli władz z p. wicewojewodą
Łepkowskim, starostą Głódowskim i Tymcz.
Prezydentem m. Poznania na czele. W loży
miejskiej zajął również miejsce b. prezydent
Więckowski. M. in. zauważyliśmy posła dr.

Leona Surzyńskiego z małżonką. Nastroj pu-
bliczności był poważny i uroczysty. Panie
w sukniach wieczorowych, panowie we fra-
kach i smokingach. Ukazanie się na scenie
ubilalki publiczność powitała gorącym ok-
laskami.

W drugiej przerwie przy otwartej kur-
tynie odbyła się uroczystość składania ży-
czeń. Jako pierwszy zabrał głos wicepre-
zydent Zaleski, który w imieniu władz miej-
skich złożył serdeczne życzenia dalszej o-
wocnej pracy na niwie artystycznej. Nastę-
pnie składali życzenia dyr. Łatoszewski w
imieniu koleżanek i kolegów, p. St. Drabik
i inni. Po odczytaniu depesz z życzeniami
z kraju i zagranicy, p. Maria Janowska-Kop-
czyńska wzruszonym głosem podziękowała
wszystkim za tak miłe dowody życzliwości.

Nochowiczówna przyjeżdża do Poznania

Po wielu sukcesach w wileńskiej
„Lutni” przybywa do Poznania p.
Maria Nochowiczówna, wybitna śpie-
waczka operetkowa. P. Nochowi-

czówna, znana dobrze na gruncie na-
szego miasta, posiada tutaj rodzinę.
Przypuszczając wypada, że dyrek-
cja Teatru Wielkiego, korzystając z
pobytu przemijającej artystki, zechce
dać możliwość zetknięcia się z nią pu-
bliczności na gościnnym choćby wy-
stępie.

Komunikaty

— Towarzystwo Miłośników Języka Po-
lskiego urządza zebranie członków połączo-
ne z odczytem prof. E. Klicha p. t.: „Staro-
polszczyzna w powieści Bechcyc - Rudnic-
kiej: Malerza raweńskiego owieczek dwa-
naście”. Zebranie to odbędzie się w środę,
9 bm. o godz. 20-tej w sali 27 Coll. Minus.
Wstęp bezpłatny. Goście mile widziani!

— Podziękowania. Komitet I. Pokazu Go-
lebi Poczty, urządzony w dniach 1.
i 2. stycznia 1938 r. przez I. Grupę Lotową
„Jedność” Poznań, Okręgowego Związku
Hodowców Goł. Poczty, na terenie D. O. K.,
dziękuję serdecznie niżej wymienionym
Ofiarodawcom, za okazaną życzliwość, przez
ufundowanie nagród pieniężnych, wartos-
ciowych oraz honorowych: Marjanowska
Anna, Kowalewski i Umański, J. Borczak,
S. Paetz, M. Kowalski, Aleksander Szyfter,
W. i S. Schubert, Hoffmann i Skowroński,
Jan Hoedt, A. Kellermann, K. Podlewski,
J. Pawłowski, L. Fokowicz, Mühler, W. Gro-
madziński, K. Sokołowski, Wł. Pietrzak, J.
Glinka, J. Halanga, Woźniak „Roleks”, K.
Szymkowiak, Poels i Co, Zajac, Centrala
Rolników, O. Wiczorek, M. Kozak, T. Ot-
mianowski, L. Jankowski, J. Czepczyński,
Ceglewski, M. Reicheltowa, Fr. Sikora, An-
dziański, Pawłowicz, L. Ratajczak, St. Ka-
niewski, St. Łopaczyk, Bohn, Florczak St.

Komunikaty teatralne

— Teatr Wielki. Jutro operetka Jana
Straussa „Tysiąc i jedna noc”. Obsadę sta-
nowią pp.: Fontanówna, Musielewska, Tro-
ianowska, Horszki, Rychter, Szczepański,
Wiśniewski, Zygmański i inni. Tańce wscho-
dnie w wykonaniu zespołu baletowego. Dy-
ryguje kapelm. W. Buchwald. W środę „Ho-
lender tułacz”. Przedstawienie związkowe.
— Teatr Polski. Dziś w poniedziałek „Ta-
jemnica lekarska”. We wtorek „Niespod-
zianka”. W próbach sztuka Pirandella
„Rozkosz uczciwości”.

Aparat filtracyjny człowieka.

Nerki i pęcherz to prawdziwe urządzenie
odwadniająca organizm ludzki. Zapalenie
nerek, lub miedniczek nerkowych, kamienie
lub piasek w nerkach, zapalenie pęcherza,
katar dróg moczowych itp. wymagają bez-
względnej opieki lekarskiej ale ponadto sku-
teczne działanie wywierają w tych choro-
bach i ulgę w cierpieniach przynoszą zioła
przeciwko chorobom nerek i pęcherza „Uro-
tan” Oskara Wojnowskiego. oD nabyć w
aptekach i składach aptecznych. Adres dla
bezpośrednich zamówień: Oskar Wojnowski
Warszawa, Wojciecha Górskiego 3 m. 4.

Groby Sybirskie

Romans z czasów rosyjskich walk rewolucyjnych i panowania Aleksandra II.

czyli
TAJEMNICE
ZAMKU
CARSKIEGO

499)

Wszedł w towarzystwie Włodzimierza i Very i w krótkich słowach
opowiedział wielkiemu księciu co za-
szło i oznajmił mu rozkaz cesarski.

Konstanty wysłuchał go spokoj-
nie.

— Rozkaz jego cesarskiej mości
należy wykonać — rzekł sucho —
lecz zostaw pan moją córkę u mnie,
na moją odpowiedzialność, będę ją
pilnował i będę ją uważał za areszt-
antkę.

Zareczam panu swem księżęciem
słowem — dodał, widząc, że Dani-
szew się waha.

— To mi wystarczy, chociaż dzia-
łam wbrew rozkazom jego cesarskiej
mości, lecz niech już tak będzie.

— A cóż się stanie z Włodzimie-
rzem? — zapytała szybko Maria.

Co się tyczy Włodzimierza, to mu-
szę uczynić zadość rozkazom cesarza
— odrzekł Daniszew — muszę go od-
prowadzić do petropawłowskiej twier-
dzy.

— Zaraz z tobą idę — rzekł Wło-
dzimierz — pozwól mi tylko wejść na
chwile do mego pokoju, chciałbym za-
brać z sobą do więzienia pewną cen-
ną dla mnie pamiątkę.

— Ja pójdę z tobą — rzekła szyb-
ko Maria.

— Nie matko, zostań — odrzekł
Włodzimierz — pójdę sam.

— Nie puszczę cię samego — za-
wołała nieszczęśliwa kobieta — prze-
czuwam już Włodzimierz, co zamy-
ślasz uczynić.

— Cicho matko, cicho — szepnął
do niej Włodzimierz — chcesz może,
abym skończył na szubienicy, albo
pod katowskim toporem?

Słowa te otrzeźwiły Marię.
Była blada wprawdzie, i nagle za-
rzuciła ramiona na szyję syna i po-
całowała go w czoło.

— Bądź zdrow Włodzimierzu —
rzekła cicho.

Ani jednej łzy nie widać było w
oczach nieszczęśliwej kobiety.

Włodzimierz nachylił się i poca-
łował ją w rękę.

— Przebacz mi matko, przebacz.
Potem odwrócił się do wyjścia.

Lecz stanąwszy na progu, zwrócił
się jeszcze raz do Very.

— Chciałem i z tobą się pożegnać,
Vero.

Księżniczka podeszła do niego i
podała mu obie ręce.

— Bądź zdrow — szepnęła ledwie
dosłyszalnym głosem.

Włodzimierz spojrzał w jej oczy,
i wyczytał w nich, że i ona domyśla
się jego zamiaru, że i ona wie, że się

z nim więcej nie zobaczy, bo śmierć
go woła do siebie.

Matka i kochanka rozumiały go
dobrze, wleciały, że innego wyjścia
nie ma, że lepiej, jeżeli sam się osądzi,
aniżeli by miał być osądzonym
przez Aleksandra III.

— Włodzimierzu — zawołał Dani-
szew — mam twoje słowo, że się nie
wydalisz.

— Zostanę w domu, nie obawiaj
się o to.

Zwolna zamknął za sobą drzwi
po raz ostatni z za progu spojrzaw-
szy jeszcze na matkę i Verę.

ROZDZIAŁ CXXX.

Włodzimierz szybko udał się do
swego pokoju. Drzwi zamknął za sobą
i stanął na środku, patrząc ponuro
przed siebie.

— Tak być musi — rzekł do siebie
— innego wyjścia nie ma. A także po-
żegnałem się już z matką i z nią, któ-
ra kocham ponad wszystko na świe-
cie.

O widziałem to, wyczytałem z ich
oczu, że mnie zrozumiały, wiedzą, że
idę na śmierć.

Więc dobrze, zgine jak przystało
na człowieka honoru.

Podszedł do biurka, na którym le-
żała kasetka wyłożona perłową ma-
są. Otworzył ją i wyjął z niej błyszczą-
cy rewolwer.

Dokładnie oglądając broń ze wszy-
stkich stron; była nabitą.

— Polowanie skończone — rzekł
podnosząc się i przystępując do drzwi
wchodzących na balkon — goniony
jeden pada, nie może już dalej ucie-
kać.

Skończony już dramat, który roz-
poczyna się w chwili, gdy ujrzałem

światło dzienne. Nie ma chyba nie-
szczęśliwszego człowieka odemnie w
całej Rosji, chociaż zaliczam się do
rodziny cesarskiej.

Sa właśnie ludzie, którzy już ro-
dzą się z przeznaczeniem nędznego
końca.

przyszłości, chmury się podnoszą, za-
wdzięczam życie.

Otworzył drzwi prowadzące na
balkon i wyszedł. Spojrzał po raz o-
statni na ogromne miasto, na morze
domów i gmachów z błyszczącymi ko-
pułami.

— Zdaje mi się — rzekł do siebie
— w tej chwili mam moc przenikania
przyszłości, chmury się podnoszą, za-
słona się uchyla, widzę — widzę ko-
niec.

Siedź na swym tronie, dumny A-
leksandrze, pozadzroszczenia godnym
bynajmniej nie jesteś, lecz przeciw-
nie pożałowania.

Tron twój nie stoi zbyt silnie,
chwije się, pod nim zaś mnożą się
myszy zniszczenia.

Korona nie siedzi silnie na twej
głowie, niewidzialne ręce ściągają ją.
Życie twe nie jest życiem, tylko
długa śmierć, a każdy dzień powię-
ksza tylko twoje męki.

O nie, nie chciałem tak żyć, stra-
sznym i fatalnym jest urodzić się Ro-
manowem.

Zostawiam po sobie świat i oddaję
ci go zarazem ze wszystkimi jego u-
ciechami.

Lecz dość już tych ponurych obra-
zów, bądź zdrowa Vero, twój Włodzi-
mierz całuje cię i umiera.

Przyłożył rewolwer do serca.

(CIĄG DALSZY NASTĄPI)

Wspaniały rozwój S. K. P.

p. Ożminkowski po raz piąty wybrany prezesem

W niedzielę w sali Muzeum Ziemi Kujawskiej odbyło się doroczne walne zgromadzenie członków Stowarzyszenia Kupców Polskich Oddział we Włocławku. Obradom przewodniczył obrońca Aktabowski.

Po zagajeniu i uczczeniu przez powstanie zmarłego s. p. Antoniego Szczęsnego, odczytano i przyjęto bez zmian protokół z poprzedniego zgromadzenia.

Sprawozdanie Zarządu, wygłoszone przez prezesa, sekretarza i skarbnika, a przyjmowane do wiadomości burzliwymi oklaskami zdecydowaną większością zgromadzonych, było jednym wielkim dokumentem, stwierdzającym niecodzienne wysiłki członków Zarządu, zmierzające ku podniesieniu w szlachetnej walce na odpowiednio wysoką pozycję organizacji kupieckiej we Włocławku.

Dwa fakty tylko niech świadczą o wspaniałym rozwoju S. K. P. we Włocławku: obecnie członków około 350 (było 232) zrzeszonych w ośmiu pododdziałach oraz resursa kupiecka — miejsce odpoczynku po uciążliwych pracach i biuro porad w najrozmaitszych sprawach kupieckich doby bieżącej.

Zasługa w tym niezmordowanego działacza na niwie kupieckiej prezesa Ożminkowskiego i członków Zarządu.

Doceniając zasługi swego prezesa członkowie S. K. P., zgromadzeni na walnym zebraniu niedzielnym po raz piąty powołaali 110 głosami (na 132) na prezesa Stowarzyszenia Kupców Polskich p. Ożminkowskiego.

Odczytany wynik wyborów został przyjęty burzliwymi oklaskami, jak również i przemówienie nowego Prezesa na temat dalszych prac w organizacji kupieckiej.

Gdzie Jesteś Aneczko?

P. Franciszek Król złożył władzom policyjnym zameldowanie o zaginięciu jego córki Anny, lat 9, uczennicy szkoły powszechnej № 4 we Włocławku.

Stroskany ojciec przypuszcza, że Aneczka została uprowadzona przez rodzinę jej macochy.

Policja wszczęła energiczne dochodzenie celem ustalenia okoliczności zaginięcia dziewczynki.

Strzały

do węglokradów

Na szlaku kolejowym Włocławek — Brzezine straż ochronna ostrzelała węglokradów, którzy w liczbie kilkunastu kradli węgiel z pociągu.

W wyniku strzelaniny został ranny w lewą rękę Wacław Kune, ul. Jasna, i 11-letni Ryszard Trepto, ul. Wieniecka.

Jeden strzał w herbaciarni

Do herbaciarni Bajerowej, Stary Rynek, przybył w niedzielę Bogumił Szczygieł, lat 32, mieszkaniec Ostrowia Wielkiego, który po spożyciu obiadu w zamiarze samobójczym postrzelił się w głowę.

Rannego przewieziono karetką pogotowia do miejscowego szpitala na kurację. Stan nie jest groźny.

Przyczyna samobójstwa nie została jeszcze ustalona. Nadmienić jednak należy, że p. Szczygieł bał w Włocławku od kilku dni z ramienia firmy „Warta”, werbując kandydatów do nocnej służby wartowniczej.

Samobójstwo

W maj. Kamienna, gm. Chodecz

W dniu 4 marca r. b. w godzinach południowych pozbawił się życia przez powieszenie w mieszkaniu u nogi od stołu Stefan Woźniak, lat 32, robotnik, zatrudniony w maj. Kamienna gm. Chodecz, w charakterze posyłki.

Denat osierocił żonę. Powodem rozpaczliwego kroku Woźniaka były nieporozumienia małżeńskie i długotrwała choroba.

K.

PODZIĘKOWANIE

Wszystkim PP. Obywatelom miasta, fabrykantom, przemysłowcom bankom i t. d., którzy wpłaceniem na moje ręce swych dobrowolnych ofiar przyczynili się do wykonania remontu wewnętrznego w remizie strażackiej, zarówno w imieniu naszej Straży Pożarnej jak i własnym, składam serdeczne staropolskie „Bóg zapłać”.

Czołom!

A. Grąbczewski
Członek Honorowy W. O. S. P.

Szczegółowa lista ofiar w każdym czasie do przejrzania w biurze Straży Pożarnej.

Praca i żywotność Oddz. Z. S. W LUBIENIU

Oddz. Związku Strzeleckiego w Lubieniu jest najżywością organizacją z pośród 6 różnych stowarzyszeń. Życie organizacyjne tego Oddziału posuwa się różnym krokiem naprzód. Ostatnio we wszystkich trzech pododdziałach: Lubień, Kaliska i Kanibród, liczących 52 członków czynnych, obsadzono, ugorując przez pewien czas referat wychowania obywatelskiego, oraz urządzono względnie poczyniono starania urzędzenia świetlic. Pracę wychowania obywatelskiego prowadzi Ognisko Z. N. P. przez swych członków nauczycieli, którzy raz w tygodniu wygłaszają dla strzelców odpowiednie pogadanki i referaty.

Dział wyszkolenia wojskowego i fizycznego również jest racjonalnie prowadzony według programu ustalonego przez władze zwierzchnie.

Systematyczna praca Oddziału Z. S. zarówno z dziedziny p. w. i w. f. jakoteż i wychowania obywatelskiego młodzieży przedpoborowej trafia do przekonań tutejszemu społeczeństwu i daje rękojmię dobrego wychowania obywatela, to też społeczeństwo Lubienia i okolicy, doceniając znaczenie rozwoju pozytywnej dla Państwa organizacji, jaką jest „Strzelec”, popiera jej działalność nie szczędząc ofiar. Ofiarność społeczeństwa wypukła się w prowadzonej przez Z. S. akcji zbiórki ofiar na F. O. N., w której Oddział Lubień zajął pierwsze miejsce, osiągając na ten cel przeszło 400 zł. gotówki. Nie pozostał również na szarym końcu w akcji zbiórki starego żelastwa na F. O. N., bowiem przez swych członków zebrał około 10 ton złomu.

W dniu 27 lutego r. b. Oddział Z. S. w Lubieniu urządził przedstawienie amatorskie, na którym odegrana została humoreska Roberta-Rydzka p. t. „Symche Śmil w cywilu” i zabawę ludową. Impreza udała się doskonale, bowiem społeczeństwo Lubienia i tym razem wydatnie poparło poczynania kulturalne Z. S., wypełniając pobrzegi salę teatralną i przynosząc tym samym dochód w kwocie 206 zł.

Goście nie oszczędzili również nagrody moralnej dla aktorek i aktorów (członków Z. S.) obsypując ich wystąpienia na scenie burzliwymi oklaskami.

Oddział Strzelecki w Lubieniu za tę naprawdę szczerą sympatię społeczeństwa do braci strzeleckiej, postawił sobie za punkt honoru prowadzić nadal żywotną pracę nad wychowaniem młodzieży na dobrych obywateli i obrońców państwa Polskiego oraz ulżeniem w przeważającej części rodzicom dzielnych strzelców nad wyprowadzeniem ich synów na właściwe drogi życiowe.

PSZCZOŁKA
BOLACH GŁOWY
PROSZKI DLA DOROSŁYCH
Doroczne Walne Zebranie „Caritasu” parafii św. Jana

Zarząd „Caritasu” parafii św. Jana we Włocławku zawiadamia niniejszym wszystkich swych członków, iż dnia 9 marca tj. w środę odbędzie się Roczne Walne Zebranie na sali parafialnej o godz. 4 popoł. w pierwszym terminie a godz. 4.15 w drugim terminie z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie, 2) Wybór prezydium, 3) Odczytanie protokołu z poprzedniego Walnego Zebrania, 4) Sprawozdanie Zarządu z działalności charytatywnej za rok ubiegły, 5) Sprawozdanie Kasowe, 6) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i udzielenie Zarządowi absolutorium, 7) Wybory nowego zarządu, 8) Sprawy bieżące, 9) Wolne głosy i wnioski.

Dziś premiera najnowszego filmu polskiego w „Corso”

Królowa przedmieścia
piękny film uśmiechów i łez z Grosówną, Żabczyńskim, Sielańskim i Inn.

Zaginęła książeczka wkładowa K. K. O. m. Włocławka Nr. 14809 wydana na imię Mariem Kac.

Rewalacyjna premiera w „Słońcu”

Podwójny program

„YOSHIWARA”
Maurice Decobra
„DIABŁY WYBRZEŻA”
VICTOR MCLAGLEN

„Yoshiwara” arcydzieło porywających wrażeń i mistrzowskiej doskonałości, fascynujący romans pełen ognia poezji i wznoszącej głębi według słynnej powieści Maurice Decobra.

Rzecz dzieje się w Tokio i Yoshiwarze, dzielnicy gejsz. Bohaterami filmu są: Sergiusz Polenow, porucznik marynarki rosyjskiej — Pierre Pichard, Wilm Kohanna gejsza — Tanaka Mitchoko świetna japońska artystka. Isamokulis dawno niewidziany Sessue Hayakawa.

Arcydzieło to w triumfalnym pochodzie idzie obecnie przez największe ekrany Europy i Ameryki.

W drugim filmie „Diabły wybrzeża” występuje znakomity Victor McLaglen w swoim najlepszym sensacyjnym i potężnym filmie.

Program jest pierwszorzędnym tak dla starszych jak młodszych i ma zapewnić powodzenie.

Walne zebranie członków T-wa Wspomagania Biednych

Zarząd Włocł. T-wa Wspomagania Biednych zawiadamia, że zwyczajne Walne Zgromadzenie odbędzie się dnia 12 marca (sobota) b.r. o godzinie 18-tej w lokalu T-wa przy ul. Królewieckiej 24 (parter)

- Porządek obrad:
- 1) Zagajenie.
  - 2) Wybór prezydium.
  - 3) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
  - 4) Odczytanie i zatwierdzenie sprawozdania rachunkowego i bilansu za rok 1936/37.

- 5) Protokół Komisji rewizyjnej.
- 6) Zatwierdzenie preliminarza budżetu na rok 1937/38.
- 7) Wnioski zarządu.
- 8) Wnioski członków.
- 9) Wybory do zarządu 3-ch członków kolejno następujących (mogą być ponownie wybrani).
- 10) Wybory do Komisji rewizyjnej.

Sprawozdanie i bilans T-wa są dla przejrzania w kancelarii przy ul. Królewieckiej 24 dla członków T-wa.

Czyja papierośnica?

W wydziale śledczym we Włocławku jest do odebrania srebrna papierośnica, zakwestionowana u osoby podejrzanej o kradzież. Prawy właściciel może ją odebrać w godzinach urzędowych po udowodnieniu własności.

Czytajcie „Express Kujawski”

